

Rupel.blad

juli 2012

natuurpunt

Rupelstreek & Aartselaar

Inhoudstafel

Rupelkleiroute gaat voor winst...	2
Lenteoffensief voor onze zwaluwen	3
Vissen in de Rupel	6
Nieuw nestvlotje voor visdiefjes	8
Kunst in de kleiputten van Terhagen	12
Cursus natuurfotografie	13
Het Niels Broek (deel IX)	13
Spechtenonderzoek 2012	15
Landschapspark Zuidrand	17
Wie gaat er nog eens mee buiten?	18
Nieuwe infoborden in Bos N	19
Kleibroodroute door 4 groene longen...	19
Natuur.kalender Rupelstreek	20
Natuur.kalender Aartselaar	23

Rupelkleiroute gaat voor winst...

Elke jaar kiest Toerisme Provincie Antwerpen de wandeling van het jaar. Nieuw dit jaar is dat iederéén kan meestemmen, wie de laureaat wordt. De trajecten van de 5 wandelingen, waaronder de Rupelkleiroute, kunnen gedownload worden op de website: www.wandelingvanhetjaar.be

Tot 15 augustus kan je een voorkeurstem uitbrengen op deze website en we hopen natuurlijk dat je een stem uitbrengt voor de Rupelkleiroute. De winnende wandelroute wordt bekendgemaakt op 23 augustus en uiteraard hopen we dat de Rupelkleiroute daadwerkelijk gekozen wordt tot mooiste wandeling van de provincie Antwerpen.

De Rupelkleiroute neemt je mee door Terhagen en door het landschap van de oude kleiputten tussen Boom, Reet, Terhagen en Rumst. Samen met de mooie wandelbrochure: De Rupelkleiroute, is Piet van Aken (1920-1984) je gids tijdens de wandeling.

Piet van Aken is geboren in Terhagen en bracht er zijn jeugd door. Piet van Aken was een sociaal geëngageerd schrijver. In zijn romans beschrijft hij het harde leven in de steenbakkerijen van eertijds. Een periode van de hoogdagen van de steenbakkerijen, en eveneens de periode van teloorgang. Klinkaart en Dood getij zijn wellicht zijn bekendste werken. Glimpen uit het werk van Piet van Aken kan je opvangen, tijdens je wandeling langs een reeks mooie metalen infopanelen, die verspreid staan in het dorp van Terhagen en op de Rupeldijk.

Dat kan eveneens in de mooie brochure: De Rupelkleiroute, in de voetsporen van Piet van Aken.

Een brochure die tot stand kwam dankzij de goede samenwerking tussen de gemeente Rumst, Regionaal Landschap Rivierenland, Toerisme Rupelstreek/Vaartland, de provincie Antwerpen, Wienerberger, Wandelclub de Kleitrappers en Natuurpunt Rupelstreek. De brochure is verkrijgbaar bij Toerisme Rupelstreek/Vaartland, gemeentehuis Rumst en in het Natuur.huis de Paardenstal.

Als Natuurpunt Rupelstreek zijn we alvast verheugd dat de Rupelkleiroute bij de 5 laureaten hoort, samen met vrijwilligers van Wandelclub de Kleitrappers hebben we het voorbije jaar tijdens verschillende werkdagen hard gewerkt om de Rupelkleiroute bewandelbaar te maken en te houden.

Dat samenwerken loont blijkt eveneens uit diverse projecten die we het voorbije jaar samen met Regionaal Landschap Rivierenland en Toerisme Rupelstreek/Vaartland konden realiseren. Tijdens de lente van 2011 de film: De Rupel...opnieuw een natuurmonument. Heb je deze film nog niet bekeken, surf dan snel naar de website van Natuurpunt Rupelstreek: www.natuurpuntrupelstreek.be

Tijdens dit voorjaar de cursus Rivierkenner en de Scheldehappening aan 't Steencycken in Boom, met onder meer het plaatsen van een infobord, waarop de vissen in de rivier centraal staan. En de samenwerking gaat verder, ook volgend jaar zullen de vissen in de Rupel centraal staan tijdens de Scheldehappening 2013.

Verveling is er de komende maanden zeker niet bij. Je kan genieten van wandelingen langs de Rupelkleiroute en de Kleibroodroute, of van een wandeling in één van onze natuurgebieden. Breng zeker ook eens een bezoek aan het Natuur.huis de Paardenstal in Niel. En al fietsend kan je genieten van ons rivierenland tussen de Schelde, Rupel en Nete dankzij de Natuur.fietszoektocht van Natuurpunt Aartselaar.

Tot ziens,
Erik

Voorpagina:
7- stippelig
lieveheersbeestje
foto : Fons Van den heuvel

Lenteoffensief voor onze zwaluwen

Erik De Keersmaecker

In Oost- en Zuid-Europa zitten ze nog met honderden samen op kilometerslange telefoon- en elektriciteitsdraden. Boeren- en huiszwaluwen broeden er in dorpen en zelfs in steden.

Op terrassen van restaurants, bars en tavernes vliegen en zitten ze boven je hoofd, en onder de nesten worden poepplaatjes bevestigd. Aan het terras van ons hotel op het Griekse eiland Lesbos, telde ik midden mei 25 nesten van boerenzwaluwen en aan de muren van het hotel, ongeveer hetzelfde aantal nesten van huiszwaluwen.

Nesten boerenzwaluw op terras hotel – foto's: Erik

Bij ons zijn de aantallen veel bescheidener. Maar nog steeds zijn zwaluwen ook hier een voorbode van de lente. Eerst de boeren-, dan de huiszwaluw en tenslotte de gierzwaluw. We noemen het onze zwaluwen, maar eigenlijk zijn het allemaal Afrikanen, die zoals gierzwaluwen, hier amper een 100-tal dagen blijven. Huis- en boerenzwaluwen blijven wel iets langer. Zwaluwen houden van mensen en daar zijn ze zich waarschijnlijk zelf niet van bewust. Maar ze maken wel dankbaar gebruik van gebouwen om er hun nesten tegenaan te bouwen of wat de gierzwaluw betreft, hun nest erin te bouwen.

Vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek staan jaar na jaar klaar om het aantal bewoonde nesten te tellen. De cijfers voor boeren- en huiszwaluw zijn vrij nauwkeurig, voor gierzwaluw is het eerder een schatting. Het is immers bijzonder moeilijk om de juiste nestplaatsen van deze soort te ontdekken.

Noodklok

In 2003 luidde de eerste noodklok bij Natuurpunt Rupelstreek. Het aantal huiszwaluwen had een drastische val gemaakt. In Niel en Reet waren ze als broedvogel verdwenen en dat dreigde ook in Rumst te gebeuren. In samenwerking met de gemeente werd toen een project opgestart, waarbij aan de bewoners van de straten in het centrum van Rumst werd voorgesteld om kunstnesten, inclusief poepplankjes onder hun dakgoot te bevestigen. De actie kreeg de toepasselijke naam: Zwaluwen opnieuw thuis in Rumst. Medewerkers van de Technische

Dienst plaatsten ondertussen 10-tallen kunstnesten, voornamelijk in het Molenveld, maar ook in de Braeckmansstraat, Nijverheidsstraat, Veerstraat en Visserstraat.

Ongeveer hetzelfde verhaal deed zich voor aan de gebouwen van de Provinciale Technische Scholen in Boom. Oud-leerlingen van de school herinneren zich ongetwijfeld nog dat er eertijds vele 10-tallen paartjes huiszwaluwen broedden aan diverse gevels van de school. In 2009 bleven er nauwelijks 4 paartjes over. Tijd dus om in actie te komen...

Na overleg met de school, plaatsten vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek in samenwerking met de Boomse Brandweer een eerste reeks van 12 kunstnesten.

Regionaal Landschap Rivierenland

Het werkingsgebied van Regionaal Landschap Rivierenland omvat onder meer de gemeenten Boom, Niel en Rumst en sinds de opstart van het Regionaal Landschap in 2009 is er een intense samenwerking met Natuurpunt Rupelstreek. Ondermeer met projecten omtrent de bescherming van onze zwaluwen. Het Regionaal landschap financiert de aankoop van kunstnesten, maakt afspraken met gemeenten en eigenaars van gebouwen, en stelt eveneens een zwaluwentoonstelling ter beschikking voor organisaties en scholen.

Vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek gaan vooraf op zoek naar geschikte locaties, dat zijn plaatsen waar zwaluwen in de omgeving aanwezig zijn, en waar de kans op bewoning

duis groot is. Houten kunstnesten krijgen vooraf enkele verfbeurten, zodat ze duurzaam zijn. Dat is eveneens een taak, die vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek op zich nemen, net zoals het plaatsen van de kunstnesten. Natuurpunt zorgt tevens voor het ontwerpen en plaatsen van infoborden op locaties waar kunstnesten geplaatst werden.

In actie!

De samenwerking tussen Natuurpunt Rupelstreek en Regionaal Landschap Rivierenland werd heel concreet tijdens de lente van 2011 met het plaatsen van kunstnesten voor gierzwaluwen aan de gebouwen van de OLVI Middenschool Boom, School Boom Park, het Koninklijk Atheneum Boom en een privé-woning in Terhagen.

Dit jaar werd zelfs nog een versnelling hoger geschakeld met het plaatsen van kunstnesten voor gierzwaluwen. Aan de gebouwen van de Gemeentelijke Basisschool Niel en de Kunst Academie Niel werd telkens een reeks van 5 nestkasten geplaatst, aan de noordgevel van de H.Hartkerk in Boom werd een reeks van 6 nestkasten geplaatst en aan de Sint-Jozef in Terhagen werden aan de noordwestelijke gevel 2 reeksen van telkens 5 nestkasten geplaatst. Aan de gebouwen van de OLVI Middenschool Boom, kant Advokaatstraat werd een tweede reeks van 10 nestkasten geplaatst.

Voor huiszwaluwen werden aan de gebouwen van de PTS Boom 20 extra nestkasten geplaatst. Hier werden onder alle kunstnesten, ook de reeks die in 2009 geplaatst werd, poepplankjes geplaatst. Dat het behoud

Kunstnesten voor huiszwaluwen PTS Boom foto: Adrie Luijckx

van de kolonie huiszwaluwen aan de gebouwen van de PTS Boom ook bij de directie van de PTS in de bovenste schuif ligt, bleek tijdens de persconferentie die door de directie van de PTS werd ingericht en achteraf bij de redding van een te vroeg uit het nest gevallen jonge huiszwaluw.

Dankzij de medewerking van de Boomse en de Nielse Brandweer verliep het plaatsen van de kunstnesten op alle locaties bijzonder veilig en vlot. Aan de kerk in Terhagen konden we, na eerder overleg met de gemeente en de aannemer, gebruik maken van de stelling die tegen de kerk geplaatst

infoborden geplaatst bij de H.Hartkerk Boom, de Sint-Jozefkerk Terhagen, de Gemeentelijke Basisschool Niel, de Kunst-Academie-Niel, de Provinciale Technische Scholen Boom en aan het Molenveld in Rumst. Scholieren en ook voorbijgangers worden zo attent gemaakt op de zwaluwenprojecten en als ze even omhoog kijken, zien ze de kunstnesten hangen.

Molenveld is de zwaluwenstraat in Rumst

In Rumst werd het Molenveld door Natuurpunt, Regionaal Landschap Rivierenland en de gemeente Rumst symbolisch omgedoopt tot zwaluwenstraat. De actie: Zwaluwen opnieuw thuis in Rumst heeft succes, in

2011 broedden er weer 22 paartjes huiszwaluwen in Rumst, allen in het Molenveld.

Op zondag 3 juni werd een eerste Zwaluwenstraat-feest georganiseerd, kinderen uit de buurt konden zwaluwentekeningen inkleuren.

De uitnodiging voor dit eerste zwaluwenfeest viel niet in dovemansoren bij de bewoners van het Molenveld en enkele buurstraten. Ondanks het kletsnatte weer waren een 25-tal inwoners op de afspraak. Het zwaluwenfeest werd afgesloten met een receptie, aangeboden door de gemeente Rumst en de uitreiking van de prijzen door schepen Wendy Weckhuysen, milieuambtenaar Fried Happaerts en Anke Geeraerts van Regionaal Landschap Rivierenland aan de kinderen die deelnamen aan de kleurwedstrijd. Op de hoek Molenveld/Nijverheidstraat werd een infobord over het zwaluwproject geplaatst. Vier bewoners uit de buurt boden spontaan aan, dat er ook onder hun dakgoot kunstnesten voor huiszwaluwen kunnen geplaatst worden.

Infostands en info-moment in het WZC Maria Booschap Niel

Een ander nevenproject van het zwaluwenproject van Natuurpunt Rupelstreek en Regionaal Landschap Rivierenland zijn het plaatsen van infostands en de organisatie van workshops en infomomenten over het leven en projecten voor de bescherming van onze zwaluwen.

Tijdens het Open Kerkenweekend van zaterdag 2 en zondag 3 juni stond de zwaluwinfo-stand van Regionaal Landschap Rivierenland in de

Kunstnesten gierzwaluwen kerk Terhagen foto: Adrie Luijckx

stond, dit naar aanleiding van de renovatiewerken aan de kerk.

Infoborden

Het plaatsen van infoborden aan gebouwen waar kunstnesten voor huis- en/of gierzwaluwen geplaatst werden, maakt eveneens deel uit van ons zwaluwenoffensief. Om het zwaluwenoffensief te laten slagen, is het immers erg belangrijk, dat mensen geïnformeerd worden over het leven van onze zwaluwen en de doelstelling van onze acties. De voorbije weken werden

Molenveld is de zwaluwenstraat in Rumst foto: Adrie Luijckx

H.Hartkerk in Boom opgesteld.

Daarna werd de infostand in het WZC Maria Boodschap in Niel geplaatst, samen met de infostand van Natuurpunt. Met de dienst Animatie van het WZC Maria Boodschap werden afspraken gemaakt voor de organisatie van een infomoment over zwaluwen voor de bewoners van het Woon- en Zorgcentrum, gevolgd door een wandeling door het dorp van Niel, waarbij er langs de pas geplaatste kunstnesten zou gewandeld worden of voor de minder mobiele bewoners van het WZC met rolstoelen.

De weergoden beslisten er echter helemaal anders over. Maandag 4 juni werd een kletsnatte dag en noodgedwongen werd het programma aangepast aan de weersomstandigheden. De powerpointpresentatie over de zwaluwen werd iets uitgebreider vertoond en na de koffie werd de film: De Rupel...opnieuw een natuurmonument bekeken. Beiden vertoningen konden rekenen op een applaus van de bewoners van het WZC Maria Boodschap.

De film: De Rupel...opnieuw een natuurmonument, kwam eveneens tot stand door een samenwerking tussen Natuurpunt, Regionaal Landschap Rivierenland en Toerisme Rupelstreek/Vaartland. De film kan bekeken worden op de website: www.natuurpunt-rupelstreek.be

Scholen en organisaties in het werkingsgebied van het Regionaal Landschap kunnen de film gratis aanvragen bij Regionaal Landschap Rivierenland: info@rirl.be

Zwaluwenworkshops in de OLVI Middenschool Boom...

De opstart van het gierzwaluwenproject aan de gebouwen van de OLVI Middenschool, tijdens de lente van 2011, waarbij een eerste reeks nestkasten onder de dakgoot van de school geplaatst werd, was eveneens de start van een bijzonder goede relatie met de school. Dit voorjaar werd een nieuwe reeks nestkasten geplaatst, en aan het hek van de school, kant parking Varkensmarkt werd een infobord over het zwaluwenproject geplaatst. Ook aan het hek kant Advokaatstraat wordt een infobord geplaatst.

Tevens werden afspraken gemaakt voor enkele zwaluwenworkshops voor de leerlingen van het eerste en tweede jaar B-stroom tijdens de lessen

PAV (Project Algemene vakken).

In overleg met Regionaal Landschap Rivierenland werd een powerpoint-presentatie en enkele werkbladen uitgewerkt, aangepast aan de leeftijd van de leerlingen.

Donderdag 7 juni waren de leerlingen van de klassen 2B2, 2B1 en 1B op de afspraak voor een infomoment over zwaluwen. En zo bleek dat zwaluwen zeker geen onbekende wezens zijn voor 12- en 13 jarige leerlingen. Dat bleek uit de interesse en hun reacties en antwoorden.

Al leidde dat ook wel tot een enkele lachsituatie, toen een leerling dacht, dat zwaluwen die op boerderijen wonen, wel eens ganzen konden zijn...

Ondertussen in de Provinciale Technische Scholen...

Hilde Wijninckx, leerkracht in de PTS, mailde ons onderstaand berichtje door:

Vrijdag 1 juni was er een jonge huiszwaluw uit het nest gevallen en dat had de enige vrouwelijke 'werkman' van de school opgemerkt. Gesmolten door de zielige blik in de kleine zwaluwoogjes heeft ze zich tijdens haar pauze, met de onfortuinlijke zwaluw in zeven haasten naar het vogelasiel in Malderen gespoed. Daar gekomen bleek dat er niets gebroken was, wel was een pootje uit de kom, dat was echter snel terug gefikst!

De medewerkers van het vogelasiel gaan het beestje nog goed verzorgen en laten aansterken en dan zouden ze het hier in de buurt van de school terug vrijlaten, zodat het zijn familie hopelijk snel terug vindt ...

Mooi hé, ik heb ons Wendy dan maar van een mooie pauwenveer voorzien!

Workshop zwaluwen in de OLVI Middenschool Boom foto: Erik

Vissen in de Rupel blikvanger tijdens Scheldehappening in Boom

Ondanks het minder goede weer, was de Scheldehappening op paasmaandag 9 april aan 't Steencaycken in Boom een succes. Er kwam veel volk opdagen, vooral voor de boottochten, waaraan ongeveer 590 mensen deelnamen. Ook voor het samenaanbod van Natuurpunt Rupelstreek, Toerisme Rupelstreek/Vaartland en Regionaal Landschap Rivierenland was er heel wat belangstelling. Onder meer voor het bekijken van de kleine waterbeestjes, die we vingen in de Rupel en de kleine waterbeestjes aan onze infostand.

Het bemonsteren van de fuiken in de Rupel was wel het meest spectaculaire moment, met de vangst van palingen, baars, blankvoorn, brakwatergrondel, pos, Chinese wolhandkrabben, 10-doornige en 3-doornige stekelbaarzen.

Meest memorabel was echter de vangst van 3 spieringen. Het is immers bijzonder verheugend, dat deze vissoort die vroeger massaal in de Rupel voorkwam en gevangen werd door de vissers in Rumst, nu opnieuw vrij talrijk in de Rupel voorkomt. En ja, het is inderdaad waar, spieringen ruiken naar komkommers.

Maarten Stevens (INBO) en Werner Van den Bogaert (medewerker monitoring vissen in de Rupel in Terhagen) stonden garant voor heel wat boeiende info bij het bemonsteren van de schietfuiken.

Infobord vertelt het verhaal van de vissen in de Rupel

De derde editie van de Scheldehappening was eveneens een uitstekend moment voor het plaatsen van een infobord, waarop het verhaal wordt verteld van de Rupel als een unieke zoetwatergetijdenrivier en van de beroepsvisvangst op de Rupel van weleer. Zo komt ook het verleden van Rumst, als eertijds een belangrijk vissersdorp aan bod.

Meest sprekend is echter het verdwijnen en de terugkeer van de vissen in de rivier. Natuurpunt Rupelstreek is bijzonder verheugd, dat dit project kon gerealiseerd worden, dankzij de intense samenwerking met Regionaal Landschap Rivierenland en Toerisme Rupelstreek/Vaartland.

Kleine waterbeestjes aan infostand Natuurpunt foto: Fons Van den heuvel

Kijken naar vissen in de Rupel – foto: Fons Van den heuvel

Infobord vissen in de Rupel foto: Fons Van den heuvel

Een stukje geschiedenis...

Aan de realisatie van het infobord over de vissen in de Rupel, ging heel wat onderzoekwerk vooraf en vooral ook naar enkele foto's uit de oude doos. Van Jos Winckelmans (Heemkundige Kring Klein-Brabant) kregen we een mooie foto van kunstschilder Romain Steppe, met als thema: Mariekerkse vissers op de Schelde ter hoogte van Sint-Amands, omstreeks 1900.

Mariekerkse vissers op de Schelde, omstreeks 1900.

Via de gemeente Rumst kregen we een kopie van een oude postkaart, met daarop een tafereel uit de Rumstse folklore: waarbij vissersboten op de Rupel hun netten werpen voor de vangst van het Sint-Pieterbeeldje.

De visser die het beeldje kon opvissen, was dan een

Vissersboten op de Rupel werpen hun netten voor de vangst naar het St.-Pietersbeeldje, dat telkenjare in het water, zagezegd per ongeluk, terecht kwam. De schipper wiens boot het beeldje opviste was dan voor een jaar deken van de vissersgilde.

jaar lang deken van de Rumstse Vissersgilde.

Informatie over het voorkomen, het verdwijnen en de terugkeer van een aantal vissoorten in de Rupel vonden we in de mooie brochure: Onderzoek naar trekvissoorten in het stroomgebied van de Schelde en haar bijrivieren, een uitgave van het INBO.

Vissen tellen, is fuiken plaatsen

Sinds 2007 werkt het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) aan een project rond het onderzoek van trekvissoorten in het stroomgebied van de Schelde en haar bijrivieren: Rupel, Nete, Dijle en Zenne. In de periode 2007-2009 werden ruim 200.000 vissen gevangen in fuiken, waarbij het INBO kon rekenen op een groot aantal vrijwilligers. Dit onderzoek, dat uitmaakt van het project Langetermijnvisie Schelde-estuarium, stelt dat de Schelde en haar bijrivieren uiterlijk in 2030 een gezond en multifunctioneel estuariën systeem moeten zijn, dat op een duurzame manier gebruikt wordt voor menselijke behoeften en dat natuurlijkheid, toegankelijkheid en veiligheid tegen overstromingen combineert.

Bij de vissoorten die in de Rupel, Nete, Dijle en Zenne voorkomen, onderscheiden we 3 groepen: Soorten zoals fint, paling en bot, zijn soorten die paaien in zee en de Schelde, Rupel, Nete, Dijle en Zenne opzwellen, om er op te groeien. Als ze volwassen zijn, trekken ze opnieuw naar zee om er te paaien. Vissoorten zoals: rivierprik, spiering en driedoornige stekelbaars zwemmen de rivieren op, om er zich voort te planten. Een derde groep zijn de typische zoetwatervissen, zoals: baars, blankvoorn, bittervoorn,

rietvoorn, karper en snoek.

In 2007 was blankvoorn de meest voorkomende vissoort in de Rupel. Andere soorten, die in de fuiken gevangen werden waren: alver, baars, bittervoorn, blauwbandgrondel, bot, brakwatergrondel, driedoornige stekelbaars, giebel, karper, kolblei, meerwal, paling, rietvoorn, rivierdonderpad, snoekbaars, spiegelkarper, winde en zonnebaars.

Daarbij ook de vangst van een rivierdonderpad. Een erg zeldzame, beschermde vissoort.

De tellingen van de vissen langs de

Rupel worden uitgevoerd door Carl Van den Bogaert in Heindonk en Werner Van de Bogaert in Terhagen, die beiden schietfuiken plaatsen en bij laagtij nakijken op eventuele vangsten.

Uit hun vangsten bleek dat er grote verschillen zijn tussen de vangsten in Terhagen en Heindonk. Terwijl in Heindonk regelmatig riviergrondel werd gevangen en regelmatig ook grote hoeveelheden paling, ving men deze soorten weinig of niet in Terhagen. Hier werden dan weer regelmatig brakwatergrondels gevangen, een

Bemonsteren schietfuiken door Maarten, Eddy en Werner – foto: Adrie Luijckx

Bot foto: Erik

Tot voor 1900 was fint een algemene soort in de Rupel, waar ze dan ook gevangen werd. Na 1905 verdween deze soort, recente vangsten van finten zijn echter schaars.

Een zeer algemene soort in de Rupel was spiering. Van de herfst tot februari trokken spieringen massaal de Schelde en verder de Rupel en Nete op om er te paaien. De voornaamste paai-gronden van spiering bevonden zich in de Nete ter hoogte van Rumst, en ook in Kleine en Grote Nete te hoogte van Lier. Spiering werd intensief bevestigd en Rumst was eertijds het centrum van de spieringvangst.

Voor 1900 was paling overal algemeen. Rond 1905 ging de palingvangst op de Schelde en de zijrivieren achteruit door vervuiling, maar bleef toch winstgevend tot omstreeks 1930.

Bot was vrij algemeen in de Schelde

en haar bijrivieren tot 1920. In de Schelde werd bot gevangen tot Gent. Ook in de Rupel en de Nete kwam bot voor. Sinds de jaren 1990 wordt bot opnieuw waargenomen, onder meer in de Rupel en de Nete.

Zalm werd tot voor de 20ste eeuw waargenomen in de Schelde, Rupel, Dijle en Nete. Uit de literatuur valt te leiden, dat de soort zich zelfs voortplantte in de bovenloop van de rivieren, die in de Rupel uitmondten.

Meervallen in de rivier

De eerste vangsten van meervallen in de Rupel, werden opgetekend tijdens de zomer van 2007, toen werden twee kleine meervallen gevangen. In juli 2011 werd opnieuw een meerval gevangen en in april 2011 werd in Heindonk zelfs een 50 cm lange meerval gevangen.

De Europese meerval is een reus onder onze inheemse vissoorten, het is een vissoort die ruim 5 meter lang kan worden en 300 kg zwaar. In onze rivieren en vijvers worden ze echter zelden groter dan 2 meter en zwaarder dan 80 kg.

soort die bijna niet gevangen werd in Heindonk.

De reden is waarschijnlijk dat de fuik in Heindonk tussen twee kribben (golfbrekers) ligt, waardoor andere vissoorten naar deze omgeving aangetrokken worden.

In de periode 2008-2011 werden het aantal gevangen vissoorten in de Rupel aangevuld, met de eerste vangst van een pos tijdens het najaar van 2008, kroeskarper tijdens de lente van 2009 en van snoek, fint en spiering tijdens de herfst van 2009.

Voor de vangsten van fint en spiering zijn bijzonder hoopvol. Voor spiering bleef het immers niet bij één vangst, want tijdens de herfst van 2011 werden opnieuw spieringen gevangen en ook in grotere aantallen, met een maximum aantal van 80 spieringen in november 2011.

Jonge meerval foto: Rollin Verlinde VILDA

Nieuw nestvlotje voor visdiefjes op het Noordelijk eiland

Bij het vogels kijken aan het Noordelijk eiland zal je aandacht ongetwijfeld getrokken worden door de sierlijke visdiefjes. Met hun grijze verenpakje lijken ze een beetje op meeuwen. Ze zijn echter veel sierlijker dan de eerder plompe meeuwen. Met lange en diepe vleugelslagen zwenken en draaien ze boven de plassen van het Noordelijk eiland en langs beide oevers van de Rupel. Dan een plotse duik in het water, even het verenpak schudden en met een visje in de snavel vliegensvlug naar de altijd hongerige jongen. Met wat geluk kan je dit prachtige schouwspel

Visdiefje foto: Raymond De Smet

ook waarnemen tijdens een overtocht met de veerboot van Schelle naar Wintam.

Sinds de inrichting van het Noordelijk eiland als natuurgebied zijn visdiefjes er jaarlijkse broedvogels.

Aanvankelijk, net na de inrichting van het Noordelijk eiland als natuurgebied, broedden er 10-tallen paartjes op de grote zandvlakte. Die situatie veranderde echter na de komst van de vos, waardoor grondbroeders noodgedwongen moesten verhuizen naar meer veilige locaties. De afgelopen jaren broedden enkele paartjes visdiefjes op speciale nestvlotjes. Het aantal broedparen daalde echter drastisch tot 1, maximaal 2 broedparen, ook het broedsucces daalde opmerkelijk.

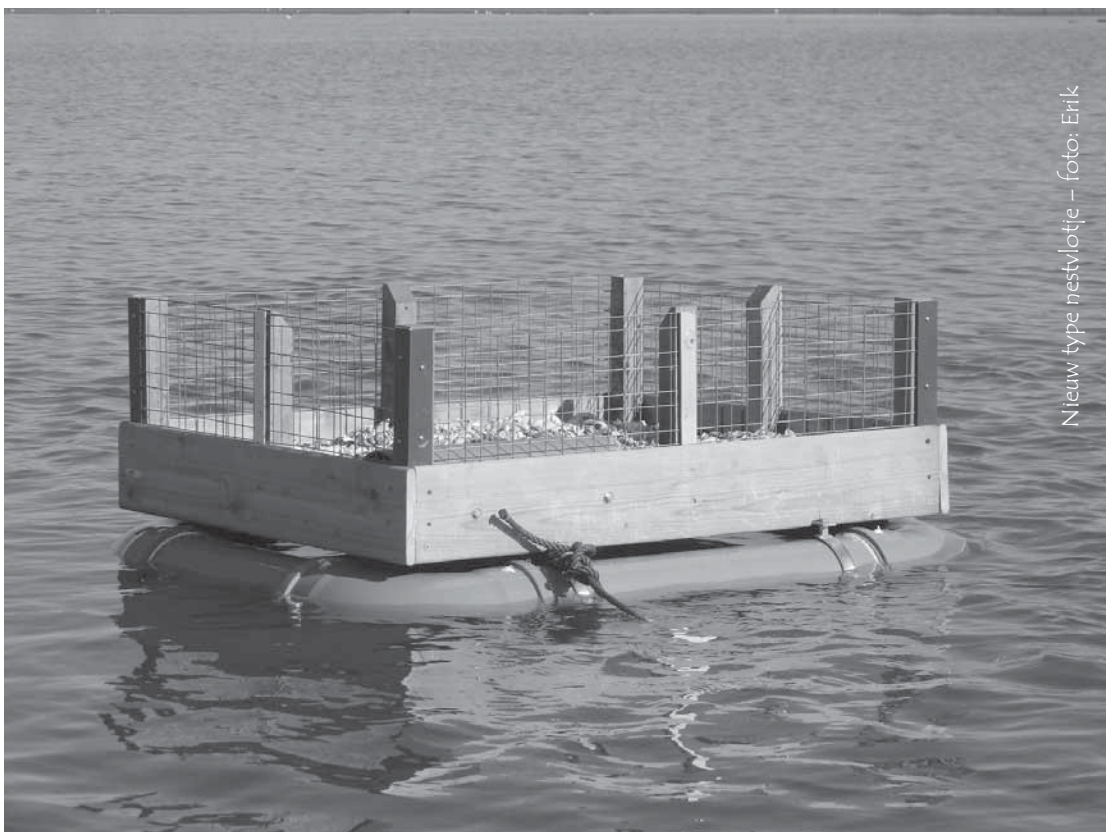
In 2011 broedde zelfs geen enkel paartje visdiefje, alhoewel er gedurende de ganse zomerperiode een 10-tal visdiefjes aanwezig waren.

De voorbije jaren, deden we met Natuurpunt Rupelstreek al enkele pogingen, om de broedkansen voor visdiefjes in de omgeving van het Noordelijk eiland te verhogen. Zo werd de grote Dukdalf 27 in de Rupel, vlakbij de ingang van de oude sluis van Wintam ingericht als broedplaats voor visdiefjes, voorlopig echter nog steeds zonder succes.

Dit voorjaar deden we een nieuwe poging met het plaatsen van een nieuw type nestvlotje voor de visdiefjes, op het Noordelijk eiland zelf. Vooraf werd dit project voorgesteld aan het ANB (Agentschap Natuur en Bos). Het Noordelijk eiland, dat eigendom is van Waterwegen en Zeekanaal, afdeling Zeekanaal, wordt beheerd door het ANB.

Aan de randen van dit nestvlotje werd een raster geplaatst, zodat jonge visdiefjes op het vlotje moeten blijven, tot ze kunnen vliegen. Tevens werd op het vlotje met een stuk plastic buis een schuilplaats voor de jongen gecreëerd.

Na de goedkeuring door het ANB werd het nestvlotje eind maart door vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek en enkele medewerkers van het ANB geplaatst. Meteen werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om 3 oude nestvlotjes eveneens broedklaar te

Nieuw type nestvlotje – foto: Erik

Herstellen nestvlotje – foto: Erik

maken. Momenteel lijkt het erop dat deze actie een succes wordt, op 4 nestvlotjes broedt momenteel een paartje visdiefjes.

Op het nieuw vlotje lijkt het broedsucces het grootst, met 3 jonge visdiefjes. De volgende weken en maanden gaan we het broedproces van de visdiefjes op het Noordelijk eiland verder opvolgen.

Dat is beslist geen vervelende opdracht. Het is bijzonder leuk om te zien, hoe elk paartje visdiefjes boven en in de buurt van het nestvlotje patrouilleert en achter elke vogel aanvliegt, die eventueel een gevaar voor de jongen zou kunnen betekenen. Met luid gekrijs en spectaculaire duikvluchten worden indringers of ook toevallig voorbijvliegende vogels verjaagd.

Rupel. Aartjes

Hallo jongens en meisjes,

Driemaal joepie !!!

De schoolboeken kunnen nu 2 maanden in de kast, en nu wordt het volop genieten. Hopelijk wil het weer nu ook wat mee en wordt het echt zomer.

Kijk tussendoor toch even in jullie agenda naar de datums onderaan en spreek even af met je mama of papa, oma of opa en schrijf vooral snel in!

Woensdag 25 juli: Zintuigentocht voor kinderen en hun (groot)ouders

Gebruik jij ze nog alle vijf?

Horen, zien, voelen, ruiken en proeven...

Dat gaan we vandaag doen in en rond het Ecohuis 't Kleibrood in Boom.

We verkennen het aangrenzende gemeentelijk park met onze 5 zintuigen en sluiten af met een leuke bosreceptie.

Afspraak: 14u Ecohuis 't Kleibrood, 's Herenbaan 129 Boom

Kostprijs: 2 euro per persoon (vieruurtje inbegrepen), ter plaatse betalen

Wie: kinderen van 6 tot 10 samen met hun (groot)ouders

Einde: 16u30

Vooraf inschrijven: 03/880.18.55 of milieu@boom.be

Fietsen kan je parkeren aan het Ecohuis. Kom je met de auto, dan kan je best parkeren op een parking in de Beukenlaan of in Acacialaan. Vandaar is het 5 minuutjes wandelen tot bij het Ecohuis.

Woensdag 22 augustus: Kleine beestjes safari in de kleiputten van Terhagen

Hallo, jongens en meisjes, vandaag nodigen we jullie uit, om samen met je mama of papa, oma of opa mee op safari te gaan in de natuurrijke kleiputten tussen Boom en Terhagen.

Tijdens onze safari gaan we op zoek naar allerlei kleine beestjes in de natuur. Vandaag zijn dat vooral vliegende juweeltjes: wondermooie vlinders en prachtige libellen en waterjuffers.

Vooraleer we op stap gaan, bekijken we in de chalet van Wandelclub de Kleitrappers samen een korte powerpointpresentatie. Zo leren we die mooie beestjes vooraf al iets beter kennen en wordt het iets eenvoudiger om enkele soorten te herkennen.

Afspraak: 13u45 chalet de Kleitrapers, Korte Veerstraat Terhagen.

Meebrengen: stevige stapschoenen

Deelnemen kost 50 eurocent/kinderen en mama's en papa's, oma's en opa's betalen 1 euro.

Einde: omstreeks 16u

Meld vooraf even je deelname: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Woensdag 12 september: Kinderen en (groot)ouders wandelen met Whoppie, de mol in de Hobokense Polder

Vandaag gaan we de natuur van de Hobokense Polder verkennen. Per groepje van 5 kinderen tussen 5 en 12 jaar voorzien we een doerugzakje met heel veel leuke opdrachten en attributen. Whoppie, het molletje is onze leidraad. We gaan een kompas leren gebruiken, we nemen loepjes mee om kriebeldiertjes en kleine bloemetjes goed te bekijken.

We gaan vogels spotten op de grote waterplassen en we maken hopelijk kennis met heel stoer uitzierende runderen en paarden.

Afspraak: 13u45 parking Cultureel Centrum Aartselaar of 14u aan taverne De Schorren, Graspolderlaan 32 (Polderstadwijk) in Hoboken.

Meld bij inschrijving waar je aansluit!

Inschrijven is nodig: Er kunnen 20 kinderen met hun (groot)ouders mee.

Bel of mail naar Ria Thys: 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Deelnamebedrag: 1 euro p/p voor Natuurpunt en Gezinsbondleden (kind en volwassene) en 2 euro voor niet-leden. Appel en een drankje is inbegrepen.

Terug in Aartselaar: uiterlijk om 16u30

Touched by nATuRe - kunst in de kleiputten van Terhagen

Filip Bleys

Deze kokerjufferlarve, opgevisst uit een ondiepe gracht in putteke Terhagen, ontkomt niet aan een vergelijking met het oeuvre van Arne Quinze, de Floridaanse Kortrijkzaan. Bekijk op youtube zijn Uchronia in Nevada desert. Lees zijn lijfspreuk "often copied, never equalled".

Maar wie was eerst? Wie kopieert wie?

Uchronia (utopia + chronos), een moeilijk woord voor "een boodschap uit de toekomst", is een controversieel, conceptueel, constructief kunstwerk, organisch, grillig, dynamisch ook.

Op zich wel leuk, die Huboplankjes, die beweging, die hoogtewerkers, die bedrijvigheid, die aandacht van feesters, het wankele, het onaffe, die metamorfose tot as.

Lemniphilus rhombicus, een moeilijk woord voor kokerjuffer, is een nachtvlinderachtig insect. Het ontstaan en volgroeien van deze juffer verloopt echter met meer finesse en vooral gracieuzer. De kokerjufferlarve spint met een gemak en met een ervaring van miljoenen jaren een kleverige draad om zich heen. Hieraan plakt ze op maat gebeten plantenstengels in een spiraal om haar lijf. Door mate-

rialen toe te voegen aan de voorkant vergroot de larve de koker tijdens haar groei. De voorkant blijft uiteraard open om te eten. De achterkant van de koker heeft ook een opening om af te raken van wat langs voor binnenkomt. Met dit stekelige pantser beschermt ze haar zachte lichaam.

Maar niemand die komt kijken naar dit bouwwerk. Niemand, ook geen feesters, alhoewel ik vermoed dat Arne Quinze, ook halt heeft gehouden aan het Terhaagse grachtje, wat de juffer echter geenszins verontrust, zij construeert zonder concept.

Net zoals bij Quinze is dit bouwsel geen eindpunt, het onaffe zit in haar levensloop. De larve verlaat haar open koker, die tot stof en as composteert, en voorziet zich, onderwater, van een nieuwe gesloten koker waarin ze verpopt en droomt van vleugels. Op een dag beslist ze om van gedaante te wisselen, ze maakt komaf met haar slijkerige bestaan, laat zich naar het wateroppervlak stijgen en vliegt.

Niet zoals Panamarenko, voor wie de droom van het vliegen volstaat, de realisatie van deze droom te hoog gegrepen lijkt, het proberen te omslachtig. Geef mij maar Leonardo Da Vinci, de wetenschapper, kunstenaar,

uitvinder, allrounder, die tenminste alles uit de kast haalde om van grond te komen, die elk dier dat met vleugels overweg kon, bestudeerde en die uiteindelijk beseftte dat het een illusie, een utopie zou blijven.

Nee, zo ziet de larve, die ondertussen schietmot heet, de dingen niet. Zij is meer vastberaden. Ze doorbreekt de oppervlaktetspanning van het water, vliegt met zelfvertrouwen, zoekt een andere leuke mot, duikt de koffer in, duikt opnieuw het water in, zet haar eieren af, de nieuwe larve duikt de koker in en droomt opnieuw over vleugels.

Ik moet het inzien, zelfs de grootste kunstenaars, het mag zelfs nog een Vlaming zijn, krijgen dit biologisch wonder niet in hun werk vervat. En hoewel al dit moois makkelijk te verklaren is met Darwin, bekroop me heel even, daar liggend op mijn buik aan de ondiepe gracht in putteke Terhagen, het mistige "God bestaat toch" gevoel.

Ik heb de foto vergroot, afgedrukt en opgehangen in de keuken. Het kunstwerk noemt Chronia, een moeilijk woord voor "een prachtig niemendalletje, geboren om ons te verbazen."

Cursus natuurfotografie

Tijdens deze nieuwe cursus natuurfotografie, ingericht door Natuurpunt Rupelstreek, kern Boom-Rumst, in samenwerking met de gemeente Boom, kunnen amateurs, die al eens foto's maken van de natuur, en dit met hun huidige apparatuur willen verbeteren. In functie van de mogelijkheden en beperkingen van het fototoestel van de cursisten kan dan namelijk een realistische opdracht volgen.

De belangrijkste doelstelling van deze cursus is voornamelijk: het verbeteren van fotografische kwaliteiten van opnames van landschappen, fauna en flora. Digitale fotobewerking zal slechts terloops aan bod komen.

De cursus gaat door in het Ecohuis, 't Kleibrood, 's Herenbaan 129 Boom, telkens van 19u30 tot 22u

Lesgever is Fons Van den heuvel, lid van de Bond Verantwoorde Natuurfotografie (BVNF) en voorzitter van Fotoclub Argus Boom.

Agenda:

- Dinsdag 2 oktober: inleiding , werkveld, doel, cameravaria, opdrachten
- Dinsdag 9 oktober: landschap en close-up (fauna en flora)
- Dinsdag 16 oktober: telefotografie van dieren
- Dinsdag 23 oktober: bespreking van de resultaten van de opdrachten en eventuele verdere vragen

Om dit mogelijk te maken binnen het geplande tijdsbestek wordt het aantal deelnemers beperkt tot maximaal 20 personen.

Inschrijven bij Fons Van den heuvel: 03/888.39.03 of fonsvdheuvel@hotmail.com.

Na inschrijving dient 20 euro (niet-leden Natuurpunt 25 euro) gestort te worden op rekening: 001-3845875-95 van Natuurpunt Rupel, Kern Boom-Rumst, met vermelding: Natuurfotografie Ecohuis

Het Niels Broek (deel IX)

Vic Van Dyck , Geschiedkundige Kring Het Wiel - Lid cultuurraad Niel

Dieren in het archief : De hond

In deze aflevering bekijken we een zéér bekend gezelschapsdier: de hond. Het is opmerkelijk dat een hond enerzijds beschouwd wordt als de trouwste en aanhankelijkste vriend én bondgenoot van de mens, maar anderzijds toch de meest gemene verwijten toegespeeld krijgt zoals: "mottigen hond", "het is geen weer om een hond door te jagen", "dat is van den hond". In de tekenfilms van Walt Disney is de hond Pluto ontegensprekelijk de domste tekenfilmfiguur. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld "zo trouw als een hond" en de hond zijn eeuwenoude taak om een kudde schapen bijeen te houden of als waak- en speurhond voor de jacht.

Een van de oudste door de mens gedomesticeerde dieren is de hond. Het is een dier dat we kennen in allerlei formaten en uitzichten en overeenkomstig voor soms zéér gespecialiseerde taken wordt ingezet. Van blindengeleide hond tot specifieke jachthond, van agressieve waakhond tot minuscule gezelschapsdier. Ook in de oude religies speelde de hond een prominente rol: de hond die de wonden likt van de Sint Rochus, de Egyptische god Anoebis (soms ook voorgesteld als

jakhals), hellehond Garmir of de godin Nehalennia met haar hond bij de Germanen, de "brandende scheper" uit de Kempische sagen of de zwarte monsterlijke 'opsping-hond' Kludde met zijn rammelende kettingen uit onder andere de Rupelstreek. Jagers maken bij honden een onderscheid tussen edele (voor de jacht) en onedele (waak- of trekhonden). Jachthonden werden ingedeeld in "lopende honden voor de lange jacht in de meute en "staande honden" voor de

jacht voor de voet. Lopende honden zoeken met de neus aan de grond het spoor en volgen het, regelmatig blafend om het wild uit de beschutting te drijven. De prooi wordt dan overmeesterd of minstens in bedwang gehouden tot de jagers die het geblaf volgen, zijn aangekomen en het wild doden. Staande honden snuiven met opgeheven kop het wild op, blijven er stom voor staan tot de jager de aanwijzing begrepen heeft. Bij diverse vormen van de lopende jacht werden

grote windhonden ingezet.

Te Niel bestond er in de 14de eeuw het zogenaamde "Haeswindehoff" voorzien van "octo bedden" of acht plankenhouten hokken. Blijkbaar een kweekstation voor hazewinden die bij de jacht werden ingezet. Let wel, de jacht was een voorbehouden recht van de heer. Het onderhouden van een jachthond voor de heer was een veel voorkomende leen- of pachtverplichting bij grote hoven. Het houden van honden door niet-jachtgerechtigden werd op alle mogelijke manieren aan banden gelegd. Elke heer met jachtrecht diende zijn honden op de zijde of op de kop te brandmerken, zodat ten allen tijde kon worden nagegaan aan wie ze toebehoorden, en of hun eigenaar op een geoorloofde manier aan het jagen was binnen of buiten zijn eigen jachtgebied.

In de meeste kerken vindt men Sint-Rochus van Montpellier, afgebeeld als een pelgrim met staf en kalebas. Hij draagt een bruine pij met daarop een Sint Jacobsschelp en toont een wonde op de ontblote dij die gelikt wordt door een hond. Hij werd aanroepen als genezer van zweren, pest en schurft.

Het bezitten van een hond is ook interessant voor de fiscus. Zo organiseerde de overheid in 1772 een "hondentelling" met de bedoeling extra inkomsten te verwerven. In Niel telde men toen 36 honden. De weduwe Lenie gaf één hond aan, maar verklaarde 's anderendaags al dat ze haar hond had dood geschoten. Ook Adriaen Van Poppel schoot een dag later zijn hond dood en Philip De Maijer ging nog vlug zijn hond verkopen aan Jan Verbeeck in Aartselaar.

De patroon van de jagers, Sint-Hubertus, werd onder meer aanroepen om razende honden te genezen. Hier toe werden de dieren met een gloeiende "Sint-Hubertussleutel" door de dorpspastoor gebrand. Een gebruik dat bijvoorbeeld in 1825 te Niel nog plaats vond. Zelfs in 1898 moest de

Nielse pastoor Wauters nog 75 honden "branden met de sleutel".

In de loop van de 19de en de 20ste eeuw bestond er een speciale functie in de kerk: de Suisse. Hij was gekleed in een jas met slippers, droeg een steekhoed en had een staf bij zich. Hij moest "eerbied afdwingen in Gods Huis". In de 16de eeuw was er een gelijkaardige (betaalde) functie voorzien om loslopende en verwilderde honden (mèt stok of staf) uit de kerken te jagen.

Bij ons is het consumeren van honden helemaal niet gekend zoals in Hongkong, tenzij het oorlogstijd is. Tijdens WO I was er in Boom een heuse hondenslachterij voor de menselijke consumptie.

Als gevolg daarvan noemt men de Bomenaars als spottend de "Honnefrètters" en ze hebben dan ook hun honnefrètterslied.

"Boom heeft ne schone naam, d'as overal gekend,

As dat wij honne frète en dat is gemend.

Een kiloke van dit, een kiloke van dat,

En dan nog twee kilokes van achter aan ze gat.

Aan de trappen onderaan de viaduct over de Colonel Silvertopstraat in Boom bevinden zich twee levensgrote honden, uit arduinsteen gebeiteld. De Rupelbrug ingehuldigd op 8 juli 1939 door koning Leopold III ligt op de as Brussel-Antwerpen, in die tijd de grootste verkeersader van België.

We kennen allemaal nog de lastige dagen met warm en zwoel weer van begin Augustus (eigenlijk van 20 juli tot 20 augustus), waarbij de huismoe- ders vroeger maatregelen namen om te beletten dat de soep, melk, boter of vis zouden bederven. Dit zijn de zogenaamde "Hondsdagen", en die vallen samen wanneer aan de sterrenhemel Sirius de Hondster te zien is.

Honden werden ook gebruikt als werkdieren. Bijvoorbeeld om in een tredmolen te lopen om boter te karnen of om een hondenkar te trekken. Nogal wat lokale handelaars en melkboeren leuren vroeger met hun koopwaar in een kar getrokken door een trekhond. Ook voor personenvervoer, voor wie zich geen paard kon veroorloven, werd een kleine kar met trekhond ingezet.

In Niel werd er al eens spottend gevraagd waarom iemand een hond bezat. Het antwoord luidde dan: "Om de armoede van de deur te bassen". Ook kon iemand met een zware hoest "bassen als een hond".

Arduinen honden onderaan Rupelbrug Boom

Op de steenbakkerijen noemde men de toegang tot een oven, waarlangs de steen werd in- en uitgezet, een "hondsgat", wellicht om uit te drukken dat langs daar in de overwarme oven hard moest gewerkt worden. Op Hellegat (een steenbakkerswijk in Niel) werd begin 20ste eeuw een uitgesproken vrijzinnige socialist voor het eerst burgerlijk begraven. Iedereen kwam kijken naar deze ongewone uitvaart van "iemand die rechtdoor ging" en niet kerkelijk begraven werd. In opdracht van de steenbakkers, die enerzijds katholiek waren en anderzijds fel gekant tegen de (socialistische) vakbond, werd een man ingehuurd om met een hond achter de begrafenisstoet te lopen. Dit om een compleet misprijzen voor de overledene te ventileren.

En dan zijn er nog de "hond"-toponiemen uit de omgeving: Niel: Hontse Beek; Den Hondtsbergh (1720), de Hondtse Linde (1699); De Hon(d)tstraete (1636); de Hontsveldkens (1725); De Hondsvelden; Lint: Hondstrate (1791) en d'Hondstraet (1845); Puurs: Hondsmarkt (2008); aende Hontsmerckt (1603); Hondenbeemd (1668); Bornem: den Hondt (1659); Hingene: Thontshoff (1624), Hondt bempt op de grens met Puurs; Kontich: Hondstraet (1679) en de Hondsmorter (1412). De verklaringen voort deze "hond"-toponiemen kunnen nogal uiteenlopen maar meestal is er géén hond als dier bij betrokken. Soms is het een oppervlaktemaat met "hont" als "honderd roeden". Een grote groep gaat over de "hond" als Franckische ambtenaar, de "honderdman" of "centurion" met een functie die begon met groot aanzien en eeuwen later erodeerde tot beul (vandaar het misprijzen voor een hond?), soms is het een grensaanduiding of de slechte toestand van de kavel (" 't is van de hond").

Bruggenhoofd Weduwe Van Enschoedtbrug Klein-Willebroek 1852: Inscriptie met afbeelding 2 honden

Spechtenonderzoek Aartselaar-Hemiksem in februari/maart 2012

Luc Van Schoor

In februari-maart 2012 werden de domeinen Cleydaelhof, Cleydael-kasteel, Cleydael-golf, Witte Hoeve en Hof van Hemiksem door mezelf en enkele medewaarnemers onderzocht op het voorkomen van spechten. De waarnemingen op Klaverblad gebeurden via de randen van het domein.

Het was in eerste instantie de bedoeling om het voorkomen van niet algemene soorten als Middelste bonte specht, Zwarte specht en Kleine bonte specht vast te stellen.

Daarnaast werd ook uitgekeken naar de aanwezigheid van Grote bonte specht en Groene specht. De gegevens werden bekomen via auditieve en zichtwaarnemingen, met gebruik van geluidswaarneming

Gezien de minimale doelstelling en het beperkt aantal bezoeken aan vermelde gebieden zijn de soortgegevens slechts indicatief.

Bezoeken:

24.02 namiddag Cleydaelhof : Luc Van Schoor

03.03 voormiddag Klaverblad-rand langs openbare wegen : Luc Van Schoor, Jan Rose, Guy Borremans

17.03 voormiddag Cleydael-golf (gedeeltelijk): Luc Van Schoor

22.03 voormiddag Cleydael-kasteel, Cleydael-golf, Witte Hoeve en Hof van Hemiksem :
Luc Van Schoor en Guy Borremans, gedeeltelijk Luk Smets

23.03 voormiddag Cleydael-kasteel, Cleydael-golf en Witte Hoeve : Luc Van Schoor & Sonja Van Kerckhove

28.03 voormiddag Cleydael-kasteel, Cleydael-golf en Witte Hoeve : Luc Van Schoor, Guy Borremans, Jan Rose

Soortgegevens 2012

Middelste bonte specht -*Dendrocopos medius*

Waarschijnlijk 1 broedkoppel in Klaverblad; op 1 maart werd een baltsend en roepend koppel waargenomen langs de domeinrand vanaf het fiets/wandelpad Moerelei (waarneming Jan Rose)

Op 3 maart werd langs de zuidrand van het domein een alarmerend mannetje waargenomen en gefotografeerd.

De vogel kwam, aangelokt door geluidswaarneming, van uit het centrale deel aangevlogen.

Daar bevinden zich ook de oudste eiken die een belangrijk element vormen in het biotoop van deze uit Wallonië, in noordelijke richting, uitbreidende soort.

We vermoeden dat Klaverblad een recente vestigingsplaats is in het Antwerpse. Verder onderzoek blijft voorlopig onmogelijk gezien we vanwege Jonkheer Moretus geen toelating konden bekomen om het gebied te betreden. Pogingen om in de overige gebieden de soort vast te stellen brachten geen resultaat op. Vooral het eikenbestand in het Hof van Hemiksem verdient, als geschikt biotoop, volgende jaren zeker bijzondere aandacht.

Kleine bonte specht -*Dendrocopos minor*

Mogelijk 1 of 2 broedkoppels in Cleydael-kasteel /Cleydael-golf.

Op 17 maart riep een mannetje vanuit de centrale Amerikaanse eikendreef in het golfgebied. Dezelfde morgen kon daar ik het mannetje fotograferen en kreeg ik ook even het vrouwtje te zien.

Op 22 maart werd zowel in het bos aan de ingang als in de centrale dreef van Cleydaelgolf een mannetje waargenomen en gefotografeerd (afstand ca. 600 m).

Voortgaande op een klein verschil in rugtekening denken we dat het hier om twee verschillende mannetjes zou gaan. Deze kleinste Europese specht met de grootte van een huismus vertoeft en nestelt meestal hoog in de boomtoppen zodat hij moeilijk waar te nemen is, zeker als hij/zij zwijgzaam is. We hebben meerdere mogelijke nestholten gezien, maar wegens tijdgebrek niet kunnen controleren of deze al dan niet bezet waren.

Middelste bonte specht foto: Luc Meert

Grote bonte specht -*Dendrocopos major*

Is zonder twijfel de meest voorkomende specht in de onderzochte gebieden. We konden bij ieder bezoek een aantal vogels waarnemen. Wat het Klaverblad betreft ontbreken de nodige gegevens om tot een betrouwbare schatting te komen van het aantal broedkoppels. Voor het totale gebied van Cleydael, Witte hoeve en Hof van Hemiksem schat ik de populatie voorlopig op 12 tot 17 koppels : Cleydaelhof 2 a 3, Cleydael-kasteel 1, Cleydael-golf 4 a 5, Witte hoeve 2 a 3 en Hof van Hemiksem 3 a 4.

Zwarte specht -*Dryocopus martius*

Uit verschillende bronnen vernamen we dat deze grootste Europese specht gedurende de laatste 10 jaar af en toe gezien en gehoord is in de omtrek van Klaverblad en van Cleydael.

De meest recente waarneming dateert van 15 maart 2012, een roepende vogel in Klaverblad (waarneming Kris De Keersmaecker). Tijdens onze bovenvermelde bezoeken werd deze specht niet waargenomen en kwam er ook geen reactie op de geluidswaarneming.

Er zijn wel enkele oude nestgaten (ovale vormig) gezien in de beuken/kathedraaldreef op Cleydael-golf en in het Hof van Hemiksem. Gelet op het feit dat het territorium van een Zwarte specht wel 80 à 100 ha kan beslaan is het niet uitgesloten dat er toch een broedkoppel zou voorkomen in het gebied.

Het domein Klaverblad lijkt ons, gezien er ook een stuk dennenbos in voorkomt, als biotoop het meest geschikt voor deze soort. Men moet wel rekening houden met de mogelijke tijdelijke aanwezigheid van een jonge ongepaarde vogel, zoals we dit ook de voorbije winter in de Hobokense Polder konden vaststellen.

Groene specht -*Picus viridi*

Deze specht is verspreid in klein aantal aanwezig als broedvogel.

Voortgaande op de verschillende waarnemingen dit jaar schat ik het aantal broedkoppels voor het ganse gebied op 4 à 6 k., te situeren als volgt: Domein Klaverblad min 1 koppel, Cleydaelhof 1 koppel, Cleydael-kasteel en -golf mogelijk 1 koppel, Witte Hoeve 1 koppel en Hof van Hemiksem 1 koppel., mogelijk 2 koppels.

De meest geschikte broedplaatsen zijn te vinden in de oudste eiken, beuken en populierenbestanden. De Groene specht vindt als hoofdzakelijk miereneter, voldoende geschikte fourageerplaatsen op de gazons van Cleydael-golf en de omliggende landbouwgronden.

Andere waargenomen soorten

Bij de zekere broedvogels in het gebied behoren o.a. volgende soorten: Nijlgans (verschillende koppels nestelen in de holten van beuken in het Hof van Hemiksem), Canadese gans, Wilde eend, Kuifeend, Buizerd, Sperwer, Torenvalk, Fazant, Meerkoet, Waterhoen, Bosuil, Boomklever en Boomkruiper.

Vermoedelijk is Grote gele kwikstaart ook broedvogel in Cleydael-kasteel.

Zoogdieren: naast een kleine populatie Eekhoorn, zou de Steenmarter ook voorkomen in het Hof van Hemiksem (mondelinge mededeling Dhr.Magnette).

Dankwoord

We kregen de toelating om de vermelde domeinen, uitgezonderd Klaverblad, te betreden voor dit spechtenonderzoek. Graag willen we daarom Dhr. Feremans, Dhr. en Mevr. Leitner en Dhr. en Mevr. Magnette van harte bedanken voor hun vriendelijke en gewaardeerde medewerking.

We hopen in februari/maart 2013 met toelating van deze domeineigenaars/beheerders ons onderzoek verder uit te diepen.

Kleine bonte specht foto: Fons Van den neuvcl

Landschapspark Zuidrand

Luk Smets

In onze regio maken Niel, Boom en Rumst deel uit van Regionaal Landschap Rivierenland. Schelle trad toe tot het Regionaal Landschap Schelde-Durme. Aartselaar en Hemiksem bleven tot nog toe bij zulke initiatieven op vlak van natuur, landschap en toerisme in de kou staan. Zo ook andere gemeenten in de zuidrand van Antwerpen. Deze gemeenten waren vragende partij voor een bovenlokaal samenwerkingsverband, dat werkt rond natuur en landschap en dat alle actoren en thema's (natuur, landbouw, erfgoed, jacht, recreatie en toerisme) die hierbij betrokken zijn, bij elkaar brengt. De provincie nam het initiatief tot oprichting van het Landschapspark Zuidrand. De doelstelling is om te werken aan positieve beleving en zorg voor kwaliteitsvolle open ruimte.

Negen gemeenten traden toe tot dit samenwerkingsverband: Aartselaar, Boechout, Borsbeek, Edegem, Hemiksem, Hove, Kontich, Lint en Mortsel. Verschillende verenigingen uit de natuur-, landbouw-, jacht-, toeristische en vrijetijdssector werden uitgenodigd toe te treden tot de stuurgroep. Ook Natuurpunt Aartselaar aanvaardde deze opdracht.

Volgende aandachtspunten kwamen naar voren: trage wegen, fauna-akkers, plant van hier, heractivering Stadsrandbos, poelenproject, landschapsbelevissen/thematische fietsroutes, trefdagen, verbrede landbouwiniciatieven, erfgoedverhalen bundelen, inrichtingsprojecten waterlopen, soortgerichte acties voor kerkuilen, zwaluwen, mogelijkheden om eigendommen te verwerven, enz.

Volgende deelprojecten werden reeds opgestart.

Trage wegen: Dit deelproject wordt begeleid door de vzw Trage Wegen. Hieraan participeren 8 van de 9 ge-

meenten. Onder impuls van de Milieuraad is ook Aartselaar hierbij toegetreden. Bedoeling is enkele oude kerkwegen terug open te stellen.

Wandellussen: Voorlopig nemen slechts 4 gemeenten deel: Boechout, Kontich, Hove en Mortsel. Op 29 september wordt de eerste wandellussenkaart van het Landschapspark Zuidrand gelanceerd.

Fauna-akkers: In de provincie Antwerpen loopt sinds het najaar van 2011 het project Fauna-akkers van de verschillende Regionale Landschappen, actief in de provincie. Fauna-akkertjes worden ingezaaid met een mengsel van akkerkruiden, grassen of oude landbouwgewassen. Ze zijn vaak heel verschillend van uitzicht. Doel is niet de opbrengst. Ze hebben niet zozeer een economisch nut. Ze worden ingezaaid met de bedoeling voedsel- en schuilmogelijkheden te creëren voor dieren. Ze worden vaak ingezaaid door natuurverenigingen of door wildbeheereenheden om in het wild levende dieren te helpen. In De Reukens in Aartselaar werd een privé-akkerstrook door de Wildbeheerseenheid ingezaaid.

Strategisch project Beleefbare Open Ruimte

Vanuit Aartselaar en Boechout kreeg de provincie de vraag om het stadsrandbosdossier te heractiveren. De zoekzone voor bosuitbreiding in Aartselaar, Kontich en Edegem werd uit de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen gehaald, maar staat hoog geagendeerd bij de Vlaamse overheid. Na een overleg met de dienst Ruimtelijke Ordening van de Vlaamse overheid, leek het aangewezen om via een strategisch project een verhaal van bosuitbreiding te verbreden naar een ontwikkeling van beleefbare open ruimte in de Zuidrand. Het projectvoorstel zal toelaten een integrale aanpak te ontwikkelen die zich richt op afstemming en samenwerking tussen de verschillende functies en sectoren. Met behoud en ontwikkeling van belangrijke randstedelijke openruimtegebieden. Het project wil inzetten op beleefbare open ruimten waarvan bossen, alsook natuurelementen, landbouw, erfgoed en recreatie een wezenlijk onderdeel zijn.

Wie gaat er nog eens mee buiten?

Gert Verschueren

Je moet maar 'dating site' intikken in je google zoek-machine en je scherm wordt overspoeld met internetadressen waar je de partner van je leven kan terugvinden. Dit lijkt de methode om momenteel aan een partner te geraken. Niet alleen ouderen maar ook jongeren beginnen deze middelen meer en meer te gebruiken. Het valt natuurlijk altijd af te wachten welke vis je aan de haak kan slaan nadat je tijdens de ettelijke uurtjes chatten de beste stukjes van jezelf op het net hebt laten weg dobberen als lokmiddel voor de van gedroomde proporties voorziene gebronsde internet-surfer. Maar ook deze illusies worden maar al te vaak doorprikt. De opgebouwde verwachtingen zijn veelal zo hoog opgespannen dat wanneer het moment uiteindelijk is aangebroken om de opgehaalde vis in levende lijve te monsteren, dit enkel op een zware ontgoocheling kan uitdraaien.

Is het onterecht dat ik met weemoed terug denk aan de jaren dat ik zelf op zoek ging naar een geschikte levenspartner? Geen zaterdagavond ging voorbij of er was wel ergens een lokale party met discobar. Een verplicht nummer in die tijd was de La Bamba, de kuskedans, uitgesponnen over verschillende nummers en tot meerdere keren per avond. Hier werd geen verstoppertje gespeeld of een camouflagenet van versluierende woordspelingen uitgevouwd. We werden verwend met levensechte contacten in onze zoektocht naar wat het andere geslacht voor ons kon betekenen.

Voor de jonge onwetende nieuwkomers op deze feestjes was het nog een gelegenheid om aan gratis drank te komen door de achter gelaten bierglazen van de volledig in de dans opgegane feestvierders te ledigen, maar ook voor hen was het al vlug duidelijk dat de essentie van het bestaan zich op de dansvloer afspeelde en het mag verbazend lijken dat er toch nog mensen deze zaterdagavonden overleefden zonder aan een lief te geraken. Maar wat blijft hier nog van over? Wie kan ik nog blij maken na de laatste tonen van een Bamba met de vraag om eens mee buiten te gaan? Dit laatste betreft misschien geen generatie verandering maar is wellicht eerder persoonlijk. Het bier dat naast mijn

PC staat, smaakt althans niet verschaald. Gelukkig.

Maar ook voor dat den Bamba bestond, werden er koppels gemaakt en het is niet zo dat alle huwelijken door de ouders van de kinderen gefixt werden.

Mijn grootmoeder die te vlug weduwe was geworden, vertelde me dat einde van de jaren 50 vorige eeuw de Bamba bij ons nog niet bekend was. Trouwens op haar leeftijd zou het niet meer gepast overkomen dat ze zich hier aan zou bezondigden. Toch was ze er in geslaagd om contact te leggen met een andere weduwnaar die ook nog op zoek was naar wat gezelschap. Na enkele schriftelijke wisselingen van gedachten en gevoelens stonden ook hier de verwachtingen hoog gespannen voor de eerste afspraak.

Op zondag was het dan eindelijk zover. De ridder op het witte paard ging zijn opwachting maken op de boerderij die mijn grootmoeder samen met haar jongste dochter beheerde. Mijn grootmoeder verloor echter niet snel haar gezond verstand. Ze had immers met de dood van mijn grootvader en de overname van de boerderij al voor heel wat hetere vuren gestaan.

Toegegeven dat het al dagen onstuimig kriebelde in haar buik, beraadslaagde ze met haar dochter dat het ondanks de weliswaar gespannen blijde afwachting misschien toch maar beter was om verborgen van op de hooizolder de komst van de uitverkorene gade te slaan. Als het op het eerste zicht dan al tegensloeg, konden ze zich nog altijd stilletjes gedeisd houden tussen het hooi op de zolder. Het duurde niet lang of op de landweg naar de hoeve verscheen in de verte de fiere brievenschrijver op zijn ijzeren ros. Op zijn paasbest uitgedost bolde hij met zijn fiets het erf op, vastberaden de liefde van zijn leven opnieuw te ontdekken.

Was het angst voor het onbekende? Zag hij er echt zo slecht uit? We zullen het nooit weten, want mijn grootmoeder heeft me nooit de naam van de onbekende veroveraar laten weten. Ze zei me enkel dat ze haar dochter aanstootte en fluisterde : "Ssst, blijven liggen, Josefien, dat ziet er toch wel echt een boer uit, hé? Die moet ik niet hebben.

Ik weet natuurlijk ook niet welk soort man mijn grootmoeder verwacht had om op de boerderij aan haar zijde te

staan en een boer op een fiets is natuurlijk iets anders dan een ridder op een wit paard. Deze boer deugde voor haar in ieder geval niet.

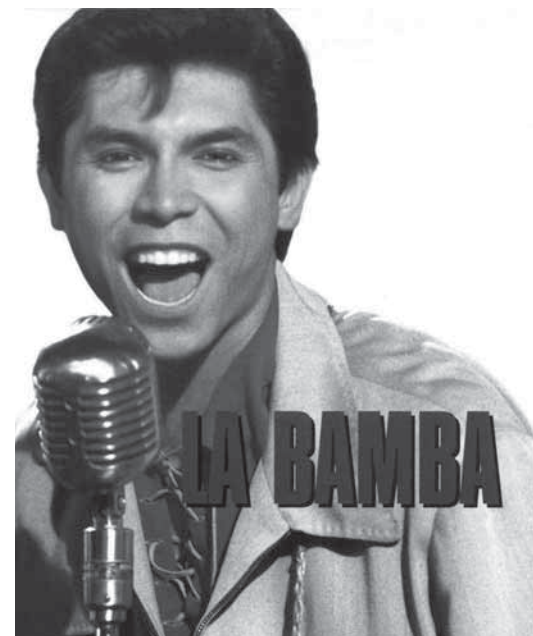
De man klopte aan, maar zoals je begrijpt deed er niemand open. Het verbaasde gezicht van de man kreeg na een tweede hardere aanklopbeurt al enkele geïrriteerde trekjes en zijn scherpe fluittoon om ergens toch wat aandacht te trekken, benadrukte enkel de doodse stilte op het erf.

Met een luid uitgeroepen : "Da zis allemoal maan kloete kusse!!" draaide hij zich tegen de voorgevel en opende zijn voorbroek. Met een krachtige straal plaste hij tegen de gevel en een nat spoor trok tussen zijn benen door een beekje over het erf. Daarna sprong hij op zijn fiets en verdween voorgoed uit het leven van mijn grootmoeder.

Die lag met haar dochter op de hooizolder te schuddebollen van het lachen. Nog uren daarna imiteerden ze samen de enige woorden die ze van haar aanbieder ooit had gehoord wat telkens opnieuw tot een ongekende hilarische uitbarsting leidde.

Met het lachen waren de gekoesterde vlinders echter wel voorgoed uit haar buik verdwenen.

Mocht jij er nog wel hebben, kom dan naar onze vlinderwandeling op zondag 5 augustus. Dan zullen we aan onze vlinderexperts vragen of ze er iets meer over kunnen vertellen en er een naam kunnen opplakken. In ieder geval maken we van de gelegenheid gebruik om zelf op onderzoek uit te gaan in de Reukens. Misschien zijn er ondertussen wel nieuwe soorten te ontdekken in ons steeds verder ontwikkelende natuurgebied. Tot dan.

Nieuwe infoborden heten je welkom in Bos N

Eind maart werd opnieuw een doelstelling van Natuurpunt in het Bos N in Boom gerealiseerd. Aan de ingangen van het bos (Van Lerijslaan, Rode Kruisstraat en Kerkhofstraat) werden nieuwe Natuurpuntinfoborden geplaatst en het wandelpad werd gemarkeerd met de typische Natuurpuntwegwijzers. Ook de infoteksten in de infokiosken, met info over het verleden, het heden en de toekomst van Bos N werden vernieuwd.

Via de info op de nieuwe infoborden kan je nu op ontdekking gaan in Bos N en dankzij het Wandelnetwerk Rivierenland kan men tevens een wandeling maken naar enkele mooie gebieden in de omgeving van Bos N: het gemeentelijk park, de Kleine Steylen, de Schorre, de boorden van de Rupel en de kleiputten tussen Boom en Terhagen.

Zaterdag 6 april werd het vernieuwde en gemarkeerde wandelpad ingewandeld door schepen van Leefmilieu Anita Ceulemans, Natuurpuntvrijwilligers en enkele buurtbewoners.

Nieuwe Natuurpuntinfostand in Ecohuis Boom

Zaterdag 5 mei en zondag 6 mei ston-

den de deuren van het vernieuwde Ecohuis in Boom voor het eerst wagenwijd open. Zaterdagvoormiddag stond vooral in het teken van de officiële opening door een trotse schepen van Leefmilieu Anita Ceulemans. Na de middag kon men kennis maken met verschillende infostands, omtrent het ecologisch bouwen en verbouwen van een woning. En ook met de spiksplinternieuwe infostand van Natuurpunt Rupelstreek, die praktisch permanent in het Ecohuis zal opgesteld staan.

Met Natuurpunt hebben we ons tevens geëngageerd om diverse activiteiten te organiseren in het nieuwe Ecohuis. Woensdag 23 mei konden kinderen, samen met hun ouders of grootouders een Eco-smos-

je maken. Woensdag 30 mei stond de Werkgroepvergadering Behaag... natuurlijk 2012 op de agenda van het Ecohuis en woensdag 13 juni de startavond van de nieuwe cursus Zomerbloeiërs.

Woensdag 25 juli hebben we een nieuwe afspraak in het Ecohuis met een Zintuigentocht voor kinderen en zaterdag 29 september voor een info-moment over Behaag...natuurlijk 2012.

Inwandeling nieuwe infoborden Bos N Boom foto: Fons Van den heuvel

Kleibroodroute loodst je door vier groene longen...

Zondag 17 juni was het opnieuw een opmerkelijke dag in het nieuwe Ecohuis in Boom, dat ondertussen omgedoopt werd tot MEC 't Kleibrood. Het Vier Gebiedenpad, een milieu- en natuurwandeling die in 2000 tot stand kwam door een samenwerking tussen de gemeente Boom, ATB De Natuurvrienden, Wandelclub De Schorrestappers en Natuurpunt, kreeg een mooie restyling en heet voortaan de Kleibroodroute.

Een mooie wandelbrochure, opge maakt door Regionaal Landschap Rivierenland, loodst je via de wandelknooppunten van Wandelnetwerk Rivierenland door het gemeentelijk park, de Kleine Steylen, de Schorre en Bos N. Tijdens de wandeling kan je ook verschillende projecten van Natuurpunt Rupelstreek, zoals nestkasten voor kerkuilen, steenuilen en torenvalken ontdekken.

En je kan ook even een ommetje maken naar het kijkpunt aan de Nachtegalenstraat (wijk Bosstraat), waar je een mooi zicht hebt op de oude kleiputten tussen Boom, Rumst en Terhagen. De brochure is verkrijgbaar bij de Milieudienst Boom, Toerisme Rupelstreek/Vaartland en in het Bezoekerscentrum De Paardenstal.

Onthulling infobord Kleibroodroute foto: Carl Spiessens

Natuurkalender Rupelstreek

Natuur.huis De Paardenstal

In juli, augustus en september is de Paardenstal iedere zondag open, telkens van 14u tot 18u.

Vanuit de Paardenstal kan je op ontdekking gaan naar Walenhoek. En je kan er ook een tentoonstelling bekijken over de geschiedenis van de kleiontginning.

De Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Info: Frank Van der Velde 03/888.39.44 of frank_v_d_velde@hotmail.com

Woensdag 4 juli: Verenwandeling ZWOC Wintam en Mercator in Rupelmonde

ZWOC staat voor Zeesluis Wintam Onthaal Centrum en het gebouw op de caissondam tussen de Rupel en de ingang van het Zeekanaal Schelde-Brussel bevat een tentoonstelling waarbij water en het Zeekanaal centraal staan. Een gids van Toerisme Klein-Brabant/Scheldeland zal ons begeleiden tijdens ons bezoek.

Daarna nemen we de veerboot naar Rupelmonde en wandelen daar samen met een gids van Toerisme Rupelmonde in de voetsporen van Gerard Mercator. Dit jaar is het immers precies 500 jaar geleden dat de wereldberoemde cartograaf in Rupelmonde geboren werd. Na de wandeling door Rupelmonde, waarbij we onder meer de toren van het Spaans fort en de getijdenmolen bezoeken, gaan we naar restaurant Scaldiana voor het avondeten.

Achteraf nemen we de veerboten terug naar Wintam en Schelle.

Afspraak: 13u20 parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle

Meebrengen: stevige wandelschoenen

Inschrijven: stort snel 7 euro op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek, met vermelding: Verenwandeling ZWOC-Rupelmonde, aantal personen, telefoonnummer en eventueel emailadres. Het avondeten in restaurant Scaldiana is niet inbegrepen.

Het aantal deelnemers is beperkt tot 25 personen.

Terug in Schelle: omstreeks 20u30

Info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Woensdag 25 juli: Zintuigtocht voor kinderen en hun (groot)ouders

Zie Rupel.Aartjes pag.10

Zaterdag 28 juli: Historische wandeling Hellegat Niel

Vandaag is Vic Van Dijck, medewerker van de Geschiedkundige Kring het Wiel en lid van de Nielse Cultuurraad Niel, onze gids voor een historische wandeling door het Nielse gehucht Hellegat.

De geschiedenis van dit gehucht startte ongeveer 2000 jaar geleden, als deel van een historische heirbaan in de Romeinse periode, toen als doorwaadplaats in de Rupel.

Ondertussen heeft Hellegat een ware metamorfose ondergaan. Ruim 50 jaar geleden met talloze actieve steenbakkerijen, daarna de periode van verval en ontvolking en nu een explosie met de bouw van woningen en appartementen.

De Paardenstal binnen foto: Erik

Bezoekerscentrum De Paardenstal buiten foto: Erik

Afspraak: 14u Bezoekerscentrum De Paardenstal Boomsestraat 221 Niel

Meebrengen: stevige wandelschoenen

Meld vooraf je deelname: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

Zondag 12 augustus: Rupelkleiroute langs verdwenen dorpjes

Tot uiterlijk 15 augustus kan je stemmen voor de Rupelkleiroute als de wandeling van het jaar 2012.

Stem daarvoor via: www.wandelingvanhetjaar.be

Tijdens een korte wandeling van ongeveer 1u wandelen we langs de Rupelkleiroute, en bekijken we de omgeving van het verdwenen gehucht Eikerveld, dat weggegraven werd voor de kleiöntginning.

In de chalet van Wandelclub de Kleitrappers kan je doorlopend een beeldpresentatie volgen van de verdwenen dorpjes .

Afspraak: 13u chalet de Kleitrappers, Korte Veerstraat Terhagen

Meebrengen: stapschoenen

Zondag 19 augustus: Schorremorrie in de Schorre

Na een jaartje onderbreking staan Natuurpuntvrijwilligers in de Schorre opnieuw klaar, om samen met jou op zoek naar te gaan naar restjes van muizen in braakballen van kerkuilen.

We hoeven die beestjes dus niet zelf te vangen, dat doet de kerkuil wel, dat is immers een supermuizenjager en helemaal niet kieskeurig. Alle muizensoorten, die in de omgeving van een kerkuilbroedplaats voorkomen, kunnen door de kerkuil gevangen en opgegeten worden. De resten van die muizen (schedeltjes en andere beentjes) kunnen we terugvinden in de braakballen.

Afspraak: van 13u tot 18u infostand Natuurpunt

Inkom: 4 euro - 3 euro voor leden Gezinsbond, Prova, Grabbelpashouders en Natuurpunt (op vertoon van je lidkaart)

Info: Luc Verhaegen 03/877.43.14 of verhaegen-vangorp@skynet.be

Woensdag 22 augustus: Kleine beestjes safari in de kleiputten van Terhagen

Vandaag nodigen we jongens en meisjes uit, om samen met hun mama of papa, oma of opa om mee stap te gaan in de natuurrijke kleiputten tussen Boom en Terhagen.

Meer info: RupelAartjes op pagina 11

Afspraak: 13u45 chalet de Kleitrappers, Korte Veerstraat Terhagen.

Meebrengen: stevige stapschoenen

Deelnemen kost 50 eurocent/kind en 1 euro volwassenen

Meld vooraf even je deelname: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Zaterdag 25 augustus: Natuurbeheer in Walenhoek

Net zoals de voorbije jaren worden tijdens de voorlaatste week van augustus de hooilandjes in Walenhoek gemaaid. Vandaag wordt het maaisel opgeruimd en op hooimijten gezet. Vrijwilligers zijn heel erg welkom om een halve of hele dag te helpen.

Afspraak: 9u bezoekerscentrum

de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Meebrengen: Laarzen en werkhandschoenen zijn een aanrader

Einde: omstreeks 16u

Meer info:

- Carine Wils: 03/888.30.74

of carine.wils@scarlet.be

- Frank Van der Velde: 03/888.39.44

of frank_v_d_velde@hotmail.com

Zondag 26 augustus: Hoogzomer in de kleiputten van Terhagen

De oude kleiputten tussen Boom, Reet, Rumst en Terhagen hebben zich de voorbije decennia ontwikkeld tot één van de mooiste natuurgebieden in onze regio.

Joeri, natuurgids en vrijwilliger bij Natuurpunt leidt je rond in een gebied dat ooit rood kleurde van de baksteen, maar nu groener is dan ooit tevoren. Tijdens deze zomerwandeling ontdekken we wat er leeft en bloeit in de verschillende biotopen van de oude kleiputten.

Afspraak: 14u parking Kardinaal Cardijnstraat Terhagen (tegenover Korte Veerstraat)

Meebrengen: stevige wandelschoenen

Kostprijs: leden Natuurpunt: gratis - niet-leden: 1 euro

Meld vooraf je deelname aan Joeri: 0493/208.266 of claes_joeri@hotmail.com

Zaterdag 29 september: Info-moment Behaag...natuurlijk

Vandaag stellen we in samenwerking met de gemeente Boom, de 19de editie van Behaag...natuurlijk voor. Inwoners uit 26 Antwerpse gemeenten, waaronder Aartselaar en de 5 Rupelgemeenten kunnen opnieuw tegen lage prijzen streekeigen en autochtone haagplanten aankopen. Met deze actie willen we het aanplanten van streekeigen en autochtone hagen, houtkanten en knotbomen promoten. Tot vrijdag 26 oktober kan je een bestelling doorgeven op de milieudienst van je gemeente. De bedeling van de plantpakketten is voorzien op vrijdag 23 november (Schelle) of op zaterdag 24 november (Aartselaar, andere Rupelgemeenten).

In de tuin van het Ecohuis werden de verschillende haagplanten, die te koop worden aangeboden aangeplant, zodat de deelnemers aan dit info-moment metéén een idee hebben, hoe de planten eruitzien.

Afspraak: 10u Ecohuis, 's Herenbaan 129 Boom

Kom je met de auto, dan kan je best parkeren, op een parking in de Beukenlaan of in Acacialaan.

Info: natuur.rupel@skynet.be of www.natuurpunt.be/behag

Meidoornhaag bij Ecohuis Boom foto: Erik

Zondag 30 september: Ambachtentocht door Schelle en Hemiksem

Vandaag organiseert Ivebic Schelle/Hemiksem samen met de mondiale raad van Schelle een ambachtentocht door Schelle, Hemiksem en aangrenzende stukjes Niel en Aartselaar.

Met Natuurpunt Rupelstreek stellen we onze infostand op bij Niels Broek in het Broeklei om het verhaal te brengen over de vlasrootputten en het leven in de poelen van het Niels Broek te bekijken. Wegwijzers wijzen je vanaf de Rupeldijk en de parking van het Tolhuis de weg naar onze infostand.

Op een 20-tal andere plaatsen kan je een bezoek brengen aan: een trappenmaker, een kunstsmid, een boomverzorger, een schapenboer, een geitenboer, een melkboer en een bioboer.

In het natuurgebied aan de Kelderijlei, dat beheerd wordt door Natuurpunt en VELT vertelt een imker over de bloemetjes en bijtjes en ook aan de abdij staan bijenkasten opgesteld. Daar vindt u ook de wijnclub van Aartselaar met zelfgemaakte wijn.

Op de Bio-boerderij Milagrow zal op ambachtelijk manier speelgoed worden gemaakt. Ook enkele kunstenaars zetten hun atelierdeur voor het grote publiek open. In het gemeentehuis van Schelle stelt de Kantschool en de Kunstkring hun werken ten toon. Schuttersgilde Sint-Sebastiaan Hemiksem kan je aan het werk zien in de Sint-Bernardusabdij. Schuttersgilde Sint-Sebastiaan Schelle op het kerkplein van Schelle.

Op de plukboerderij in Schelle kan je terecht voor een Fairtrade-pannenkoek of bio-soep en de Wereldwinkel van Hemiksem opent zijn deuren op hun nieuwe locatie in het stationsgebouw te Hemiksem. In 't biohofke te Schelle kan je terecht voor proevertjes.

In het heemmuseum van de abdij is een oude drukpers in werking. En ook de fotoclub Dafofi stelt voor deze gelegenheid hun donkere kamer open uit het tijdperk van de analoge fotografie.

Inwoners van Schelle en Hemiksem krijgen binnenkort een folder met plattegrond in de bus met alle deelnemers en hun locatie en met suggesties van mogelijke fietsroutes langs rustige verbindingswegen.

Geïnteresseerden van buiten deze twee gemeenten kunnen op 30 september een plattegrond bekomen op het centrale infopunt in de abdij te Hemiksem. Deelname aan de ambachtentocht, alsook de folders zijn gratis. Vooraf inschrijven is niet nodig.

Afspraak: 10u – 18u infostand Natuurpunt Broeklei (wegwijzers volgen parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat Schelle volgen).

Info: 03/887.51.69 of roovers_wachters@hotmail.com

Natuurkalender Aartselaar

3 maanden fietsplezier: van juli tot en met september : Natuur.fietszoektocht in Aartselaar en de Rupelstreek

Natuurpunt Aartselaar brengt je van 30 juni tot 30 september via een gezinsvriendelijke fietstocht van ca 34 km langs de mooiste natuurplekjes van onze regio. Een fijne daguitstap voor de zomermaanden. Deelnameprijs is 5 euro. Er zijn prachtige prijzen te winnen. De prijsuitreiking vindt plaats op zondag 28 oktober 2012 in de foyer van het Cultureel Centrum 't Aambeeld, della Faillelaan te Aartselaar. **Meer info zie voorlaatste bladzijde van dit Rupelblad.**

Zondag 8 juli: Fietstocht - Op zoek naar zwaluwen in Aartselaar

Jaarlijks inventariseren we het zwaluwbestand in onze gemeente. Zo leren we de evolutie van het zwaluwenbroedbestand kennen. Ons onderzoek richt zich vooral op het voorkomen van de **boerenzwaluw**. Het subsidiereglement van Aartselaar wil het behoud van zwaluwnesten stimuleren door een geldelijke beloning van broedgevallen. Zwaluwen broeden vaak tweemaal in het seizoen. Vandaar dat wij ook tweemaal deze zomer een fietstoer doorheen Aartselaar maken. Luk Smets is onze gids van dienst. We brengen zeker een bezoek aan de boerderijen van Groenenhoek, Zinkval, en De Reukens.

Afspraak om 10 u aan de kerk St-Leonardus op het Laar. We sluiten daar ook af rond 12.30 u.

Meebrengen: fiets, regenkleedij (indien nodig). Wij zorgen voor tellijsten en een spiegel op steel om in de nesten te kunnen kijken. **Info** bij Luk Smets, 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be

Zondag 22 juli: Bezoek aan het Blote voetenpad te Zutendaal

Op onze blote voeten lopen zijn de meeste onder ons al lang verleerd. Van kleins af aan werd er al gezegd: "Doe iets aan uw voeten." Maar nu kunnen we onze voeten terug de vrijheid geven om te voelen en te genieten. Voel de prikkels van houtsnippers, stenen, gras, zand. Voel warm en koud, vochtig en droog. Aangenaam, opwekkend en prikkelend op een route van bijna 2 km in de Lieteberg. Het lopen op blote voeten is medisch gezien zeer gezond en heeft een positieve werking op de mens. Het stimuleert het hart en de bloedsomloop en de bloeddruk.

Op het pad zijn er verschillende waterpartijen, zandheuvelds, steile hellingen en ook een uitkijktoren, een doolhof en een hangbrug waar dat we op onze blote voeten over en op moeten. Kortom, kom mee op deze leuke halve dag uitstap voor jong en oud. Kinderen vanaf 4 jaar kunnen zeker mee en gaan dit zeer tof en leuk vinden.

Nadien sluiten we af met een pick-nick die we zelf hebben meegenomen en die we daar op een zeer ruim terras kunnen opeten (dranken van het café!!)

Praktisch:

afspraak om 9.30 u op de parking van het Cultureel Centrum in Aartselaar en aan 't Spant in Wilrijk 15 minuten later.

Kostendelend samenrijden aan 5 eurocent/km. De afstand naar Zutendaal is 108 km, neem een 11 euro voor de onkosten van het vervoer.

Einde in Aartselaar omstreeks 15 u

Meenemen: een stuk van 1 euro voor de locker van de schoenen (die krijg je nadien terug), handdoek om nadien de vuile voeten proper te maken en natuurlijk onze pick-nick.

Deelnameprijs: volwassenen 3 euro p/p. Kinderen onder de 1.20 m 2.50 euro p/p.

Voorinschrijven verplicht. Wie mee wil stort ten laatste 15 juli de deelnameprijs op rekening 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met vermelding "Blote voetenpad", en het aantal personen en mail/tel.nr. Wie bijkomende inlichtingen wenst of wie na het verstrijken van de inschrijfdatum toch nog mee wil, telefoneert of mailt naar Danny Jonckheere, 0478 33 24 27 of jonckheeredesmedt@gmail.com

Zondag 5 augustus: Vlinderwandeling in het domeinbos van ANB: De Reukens

Dagvlinders vormen belangrijke indicatoren voor de kwaliteit van ons leefmilieu. Helaas doen ze het lang niet zo goed en gaan veel soorten achteruit. Om dit te documenteren vormen cijfers, verzameld door vrijwilligers een belangrijke bron van informatie. Daarom organiseert Natuurpunt sinds 2007 elk jaar een [landelijke tuinvlindertelling](#). Ook in 2012 wordt er weer geteld. Zie de Natuur-

puntwebsite www.vlindermee.be.

Maar wij gaan vandaag ook eens kijken welke vlinders er in De Reukens allemaal hun thuis gevonden hebben. En natuurlijk gaan we de waargenomen vlinders tellen en doorgeven op de vlindersite.

Afspraak om 14 u aan het Reukenspad (Langlaarsteenweg). Einde van de wandeling is voorzien omstreeks 16 u. Voorzie zonne crème en zonnepet bij warm weer.

Info bij Gert Verschueren, tel. 03 /887 10 28 - gert7verschueren@hotmail.com

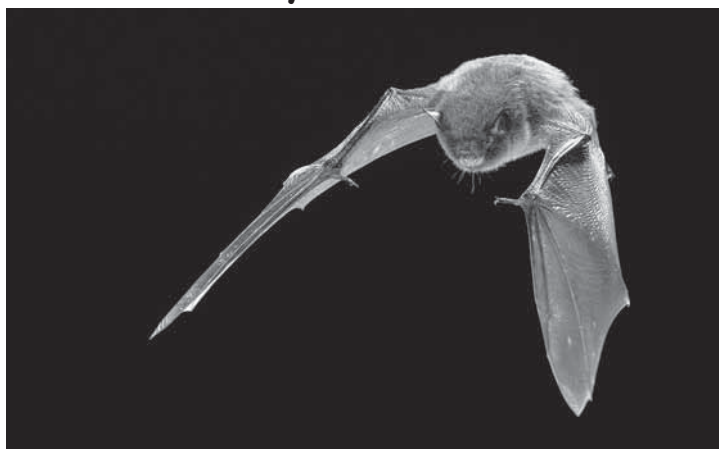
Vrijdag 24 augustus: Nacht van de Vleermuis in Cleydael Golf

Zijn vleermuizen echt gevaarlijke en bloeddorstige monsters? Wat met Dracula? Welke vleermuizen wonen in onze omgeving? Vliegen vleermuizen 's nachts in je haar? Deze en nog meer vragen komen aan bod tijdens de "Nacht van de Vleermuis", die doorgaat op vrijdagavond 24 augustus in de Van Haverbar op Cleydael Golf in Aartselaar.

Om 20 u starten we met een multimedialoorstelling van de wonderlijke wereld van deze zo weinig gekende zoogdieren. Van zodra het donker wordt, gaan we in het prachtige parkgebied van Cleydael Golf kijken en luisteren naar "onze" vleermuizen. Met een bat-detector kunnen we de rondvliegende vleermuizen "horen".

Graag aanmelden tot 23 augustus bij Ronny Verelst, 0475/ 58 55 70 - ronnyverelst@telenet.be

Meebrengen: een zaklamp kan je helpen om de vleermuizen te kunnen zien...

Zaterdag 8 september: Bezoek aan de bossen van de Merode en Averbode bos en heide

Het gebied de Merode ligt op de overgang tussen de Zuiderkempen, in het noorden, en het Hageland in het zuiden. Dat maakt dat je er een rijke variatie aan landschappen en natuur aantreft. Want de vlakke Zuiderkempen hebben zandige, arme bodems die vaak beplant zijn met naaldbossen, met hier en daar vennen. Het heuvelachtige Hageland heeft dan weer meer leem in de bodem en typisch roestkleurige, versteende zandbanken. De bossen liggen er meer verspreid en op de flanken van de heuvels vind je holle wegen. Het domein de Merode is een gebied van bijna 1500 ha, dat zich uitstrekt over de provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant en Limburg. De bossen en landerijen waren eeuwenlang eigendom van de prinses de Merode.

De deelgebieden Helschot (toekomstig bosreservaat), Varenbroek en Kwarekken richten zich meer op de natuurliefhebber. Wij gaan daar een groot stuk van verkennen (wandeling is ca 10 km). Nadien eten we onze mee gebrachte picknick op in een plaatselijk café om nadien verder te gaan naar Averbode bos en heide.

Rond de bekende abdij van Averbode ligt één van de grootste stukken natuur die in beheer zijn van Natuurpunt, meer dan 530 ha aanéengesloten rijkdom.

In samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij en met veel steun van het Europees Life-fonds loopt hier een groot natuurherstelproject dat heide en vennen en moerassen laat afwisselen met prachtige eiken-, beuken- en berkenbossen.

De herstelde vennen geven weer vele nieuwe kansen aan waterminnende soorten, de nachtzwaluw en de boomleeuwrik zijn er terug waargenomen en natuurlijk niet te vergeten de vele boomvalken die hier over de vennen op libellen komen jagen. Onze wandeling is ca 9 km.

Praktisch: afspraak om 7.30 u op de parking van het Cultureel Centrum in Aartselaar en aan 't Spant, Boomsesteenweg (onder viaduct) in Wilrijk 15 minuten later.

Gids: Danny Jonckheere

Kostendelend samenrijden aan 5 eurocent/km. De totale afstand is ongeveer een 125 km, neem een 6 à 7 euro mee voor het vervoer.

Einde in Aartselaar omstreeks 17.30 u

Meenemen: boterhammen, drinken voor onderweg, verrekijker, fototoestel en veel wandelplezier.

Info bij Danny Jonckheere, 0478/33 24 27 of jonckheeredesmedt@gmail.com.

Woensdag 12 september: Kinderen en (groot)ouders wandelen met Whoppie in de Hobokense Polder

Vandaag gaan we de natuur van de Hobokense Polder verkennen. Per groepje van 5 kinderen tussen 5 en 12 jaar voorzien we een doerugzakje met heel veel leuke opdrachten en attributen. Whoppie, het molletje is onze leidraad.

Afspraak om 13.45 u op de parking van het Cultureel Centrum in Aartselaar.

Inschrijven is nodig! Er kunnen 20 kinderen met hun (groot)ouder mee.

Bel of mail naar Ria Thys, 03/289 73 66.

Deelnamebedrag van 1 euro p/p voor Natuurpunt en Gezinsbondleden (kind en volwassene) en 2 euro voor niet-leden. Appel en een drankje is inbegrepen.

Terug in Aartselaar uiterlijk 16.30 u.

Zondag 16 september: Autoluwe zondag in Aartselaar

De gemeente Aartselaar wil op de Autoluwe zondag de natuur in het Cleydaelhof belichten en heeft daarvoor de gidsen van Natuurpunt Aartselaar aangesproken.

Het programma moet nog verder uitgewerkt worden. Hou daarvoor zeker het gemeentelijk infoblad van september in de gaten. En natuurlijk informeren wij u ook via de elektronische Natuur.flits Aartselaar.

Zaterdag 20 oktober: Week van het Bos in het Solhofpark

Familiefilm en Vertelconcert

In de Week van het Bos kun je in het Solhof komen genieten van een dubbel aanbod in een verduisterde tent op het centrale grasplein.

In de namiddag vertonen we de familiefilm Kikkerdril. Heel geschikt voor gezinnen met kinderen vanaf 4 jaar.

Max gaat een nachtje bij zijn oma logeren, omdat zijn grote broer Jannes naar het ziekenhuis moet. Jannes wil dat Max kikkerdril voor hem meeneemt, anders zal hij nooit meer kunnen praten. Max loopt weg en gaat op zoek naar kikkerdril. Onderweg komt hij Jesse tegen. Samen maken ze een spannende tocht door weilanden, slootjes en het bos. Ze vallen van het ene avontuur in het andere...

De film (75 min) start om 15 u en is Nederlands gesproken. Er kunnen max. 50 personen deelnemen.

Tickets: 4 euro p/p / Gezinsprijs: 12 euro (2 volw en max 3 kinderen)
Na de film kan er geknutseld worden rond het thema "kikkers" en kan je een lekkere pannenkoek eten!

's Avonds kan je genieten van een vertelconcert: Bomen van verhalen. Ernest Vanrintel speelt op zijn Arabische luit; Meester-verteller Rob Vanderwildt vertelt een spreuk, een straf verhaal of een mythe. Alle verhalen staan in het teken van bomen, de magische kracht van het bos en al wat daarin gebeuren kan.

Verwacht je aan verhalen met karakter, stevig als een struise boom, kwetsbaar als een jonge twijg, mysterieus als een oude eik ... en ze komen van heinde en verre .. Werkelijk een aanrader !!!

De voorstelling start om 19.30 u. Er kunnen maximum 50 personen deelnemen.

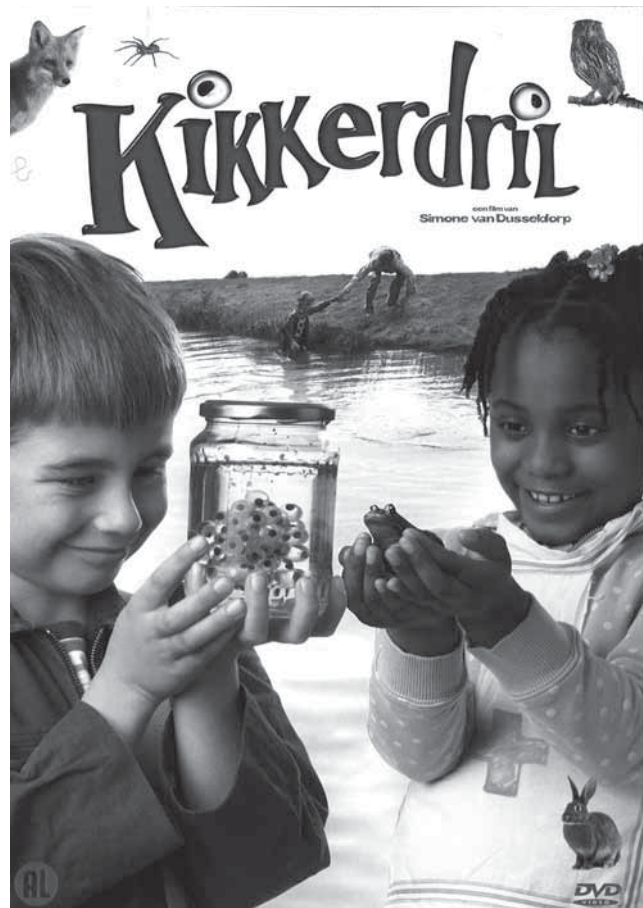
Tickets: 8 euro p/p.

Na de voorstelling kan er nog een warme of koude drank aangeschaft worden.

De familiefilm en het vertelconcert zijn een samenwerking tussen Natuurpunt Aartselaar, het Cultureel Centrum en Gezinsbond Aartselaar. Tickets aan te schaffen in het Cultureel Centrum.

Bij kouder weer is er zowel 's namiddags als 's avonds een fleecedekentje voorzien voor elke deelnemer.

Tickets nu reeds aan te schaffen in het Cultureel Centrum van Aartselaar, 03/877 28 75

CONTACT

Rupelstreek

Aartselaar

Contactpersonen

Erik De Keersmaecker (voorzitter): 03/887.13.72
Carine Wils (secretaris): 03/888.30.74
Guy Buyst (penningmeester): 03/888.62.62
Ludwig Laureyssens: 015/31.99.07
Francis Mertens: 03/887.15.24
Mil Spruyt: 03/844.47.61
Ilse Wachters: 03/887.51.69
Luc Verhaegen: 03/877.43.14

Kern Boom-Rumst

Ludwig Laureyssens (penningmeester): 015/31.99.07
Marleen Senecaut (secretaris): 03/889.70.67
Bob Dumez, Fons Van den heuvel, Herman De Herdt,
Julien Moens, Rita Claes, Wim Van Rymenant, Dirk
Struyf, Vera Grieten, Marc Zegels, Heidi Nuyts, Fried
Happaerts

Milieuraden

Boom: Marleen Senecaut, Nico Wysmantel, Dirk Struyf
Hemiksem: Peter Hofman
Niel: Carine Wils, Ward Hoefman
Rumst: Rita Claes, Diane Masson, Louis Bertels, Winfried
Vangramberen
Schelle: Ilse Wachters, Stefan Van Roeyen

Website : www.natuurpunt.be/rupelstreek

Email : natuur.rupel@skynet.be

Contactpersonen

Johan Herreman (voorzitter en geleide wandelingen):
03/887 27 98 – herreman.johan@skynet.be
Hilde Janssens (secretaris):
03/887 36 45 - hiljans@hotmail.com
Luk Smets (penningmeester, ledenadministratie en
communicatie): 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be
Johan Peymen: 03/877 61 50 (beleid)
Ria Thys: 03/289 73 66 (educatie: cursussen en
uitstappen)
Ronny Verelst: 0475/58 55 70 (studie)
Gert Verschuereen: 03/88710 28
(educatie: geleide wandelingen)
Jan Eulaers: 0495/52 77 31

Milieuraad

Johan Peymen
Luk Smets
Ronny Verelst
Gert Verschuereen

Gecoro

Afvaardiging sector Natuur: Johan Peymen
Plaatsvervanger: Luk Smets

Website Aartselaar

www.natuuraartselaar.be

Bezoekerscentrum 'De Paardenstal'

Boomsestraat 221 - 2845 Niel

De Paardenstal is open op zondag, telkens van 14u tot 18u.

Lay-out Rupel.blad: Fried Happaerts

Rupel.flits (Natuurpunt Rupelstreek) en Natuurflits (Natuurpunt Aartselaar)

Via onze elektronische Nieuwsbrief brengen we berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden. Wil je deze elektronische nieuwsbrief ook ontvangen? Stuur dan een mail naar Luk Smets (luk.smets@telenet.be), met vermelding van naam en "ja, Rupel.flits" of "ja, Natuurflits Aartselaar"

Opvang gekwetste wilde vogels

Vogels vallen gemakkelijk als verkeersslachtoffers of ze vliegen tegen ramen aan. Wanneer u een gekwetste of zieke vogel wilt oppakken, gooit u er best vooraf een doek of jas over. Het donker kalmeert de vogel. Kleine vogels neemt u voorzichtig vast. Grotere vogels en vooral roofvogels steeds met handschoenen oppakken. Blijf steeds buiten het bereik van de snavel en pas ook op voor de klauwen van roofvogels. Licht gewonde of gekwetste vogels laat u het best tot rust komen op een donkere plaats (vb. In een kartonnen doos). Bij ernstige kwetsuren of ziekte neemt u contact met het vogelasiel in Malderen.

Vogelopvangcentrum Malderen, Boeckheide 51 - 1840 Malderen.

Tel: 052/33.64.10

juli - september 2012

EEN
PLUSPUNT
VOOR DE
NATUUR

Natuur.fietszoektocht Aartselaar & Rupelstreek

Natuur.fietszoektocht in Aartselaar en de Rupelstreek

Natuurpunt Aartselaar brengt je van 30 juni tot 30 september 2012 via een gezinsvriendelijke fietstocht van ca 34 km langs de mooiste natuurplekjes van onze regio. Een fijne daguitstap voor de zomermaanden.

De tocht leidt je langs natuurgebieden zoals het Cleydael, Walenhoek, Maaienhoek, Niels Broek en De Reukens. Je passeert park Solhof in Aartselaar en het park van Boom. Je kan even verpozen in recreatiedomein De Schorre en je wordt geleid door het toekomstige Stadsrandbos.

De route is lusvormig. Je kan dus overal instappen. Op de verschillende aandachtsplekken zal je gevarieerde vragen kunnen oplossen. Ook fotovragen zullen je aandacht vasthouden. Soms laten we je even te voet in een natuurgebiedje stappen. Zorg voor waterdicht schoeisel en een fietsslots.

Verschillende horecazaken steunen onze actie. In de brochure vind je enkele uitknipbonnetjes, die je een korting of iets extra's opleveren. Deelnameprijs is 5 euro.

Er zijn prachtige prijzen te winnen. Wij danken onze sponsors hiervoor!

De prijsuitreiking vindt plaats op zondag 28 oktober 2012 in de foyer van het Cultureel Centrum 't Aambeeld, della Faillieaan te Aartselaar. Winnaars krijgen een persoonlijke uitnodiging.

Fietslus ca 34 km

Mooie prijzen

5 €

Meer info op
www.natuuraartselaar.be

Gemeente
Aartselaar

Toerisme
Rupelstreek
Vaartland
recreatie tussen
water en groen

Standaard Boekhandel

Kapellestraat 65, Aartselaar
03 887 33 86
alle dagen (behalve zondag) open
van 9 tot 18 u
www.standaardboekhandel.be

Café Derby

Laar 5, Aartselaar
03 877 25 48
Open: alle dagen vanaf 9 u
website Derby

Café Entrez

Laar 26, Aartselaar
0475 69 35 21
Open op weekdays vanaf 7.30u.
Zaterdag vanaf 11.00u.
Zondag vanaf 14 u.
www.denentree.be

Brasserie Dolfijntje

Cafeteria Gemeentelijk Zwembad
Kleistraat 202, Aartselaar
03 877 98 28
Open vanaf 10 u
Sluitingsdag: maandag
www.brasserieDolfijntje.be

De Schorre

Schommelei 1/1, Boom
03 880 76 01
Klik hier voor openingsuren
www.deschorre.be

't Steencaycken

Hoek 76/25, Boom
03 888 53 63
Open: 12 - 20 u
Sluitingsdag: dinsdag
www.steencaycken.be

D'A Statie

Stationsstraat 143, Niel
0476 260 543
Sluitingsdag: maandag
www.dastatie.be

Ter Heide

Heideplaats 25, Niel
0473 29 86 10
Open di vanaf 7u30, wo-vr 8u30,
za-zo: 9u30
Gesloten: maandag

Tolhuis Veer

Tolhuisstraat 325, Schelle
03 877 46 86
Open vanaf 11 u
Sluitingsdag: maandag
www.tolhuis-schelle.be

Scherpenstein

Parklaan 1, Schelle
Open vanaf 11 u
Sluitingsdag: maandag en dinsdag
www.scherpenstein.be

Taverne De Cluyse

Sint-Bernardsesteenweg 10
Hemiksem
0496 69 06 01
Open op weekdays vanaf 11 u, in
het weekend vanaf 14 u
Gesloten: maandag
www.taverne-de-cluyse.be/

OPGELET !!!

Door het mega-evenement Tomorrowland in De Schorre in Boom kan het uitzonderlijk druk zijn in die regio van donderdag 26 tot en met maandag 30 juli. We ontraden deelname aan de fietszoektocht op die dagen (althans voor het Boomse deel).

België – Belgique
P.B.
2620 Hemiksem 1
8/5071
Erkenningsnummer P005676

Natuurkalender Rupelstreek Natuurkalender Aartselaar

Wo 4 juli: Verenwandeling Wintam - Rupelmonde
13u20 parking Tolhuis , einde Tolhuisstraat Schelle

Zo 8 juli: Fietstocht: zwaluwen in Aartselaar
10u kerk St-Leonardus, Laar

Zo 22 juli: Bezoek Blote voetenpad te Zutendaal
9u30 parking Cultureel Centrum Aartselaar

Wo 25 juli: Zintuigentocht
14u Ecohuis 't Kleibrood, 's Herenbaan 129 Boom

Za 28 juli: Historische wandeling Hellegat
14u De Paardenstal Boomsestraat 221 Niel

Zo 5 augustus: Vlinderwandeling De Reukens
14u Reukenspad (Langlaarsteenweg).

Zo 12 augustus: Rupelkleiroute verdwenen dorpjes
13u chalet de Kleitrappers, Korte Veerstraat Terhagen

Zo 19 augustus: Schorremorrie in de Schorre
van 13u tot 18u infostand Natuurpunt

Wo 22 augustus: Kleine beestjes safari
13u45 chalet de Kleitrappers, Korte Veerstraat Terhagen.

Vrij 24 augustus: Nacht van de Vleermuis Cleydael Golf
20u Van Haverbar, Cleydael Golf, Aartselaar.

Zaterdag 25 augustus: Natuurbeheer in Walenhoek
9u bezoekerscentrum de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Zo 26 augustus: Hoogzomer kleiputten Terhagen
14u parking Kardinaal Cardijnstraat Terhagen

Za 8 september: Bezoek aan de bossen van de Mero-de en Averbode bos en heide
7u30 parking Cultureel Centrum, Aartselaar

Woensdag 12 september : wandelen met Whoppie
13u45 parking Cultureel Centrum, Aartselaar.

Zo 16 september : Autoluwe zondag in Aartselaar
zie activiteitenkalender

Za 29 september: Info-moment Behaag...natuurlijk
10u Ecohuis 't Kleibrood, 's Herenbaan 129 Boom

Zo30 september: Ambachtentocht
10u – 18u infostand Natuurpunt Broeklei

Za 20 oktober: Week van het Bos
15u (familiefilm) en 19.30 u (vertelconcert) Solhofpark

Lidmaatschap Natuurpunt

Om het hele jaar lid te zijn, stort u 24 euro op bankrekening 230-0044233-21 van Natuurpunt. Dan bent u lid tot eind 2013.

Leden van andere Natuurpuntafdelingen die het leden-tijdschrift Rupel.blad wensen te ontvangen, storten 7 euro/jaar op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften kunnen gedaan worden op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt met vermelding 3796 Rupelstreek of 3718 Aartselaar. Deze zijn vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

**Rupel.blad is het driemaandelijks
regionaal informatieblad van
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar**
21° jaargang n°3 : juli, augustus, september 2012

Afgiftekantoor : 2620 Hemiksem 1
Verantwoordelijke uitgever : Erik De Keersmaecker
Peter Benoitplein 18
2627 Schelle